

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри журналістики

та мовної комунікації

_____ проф. Світлана ХАРЧЕНКО

«___» _____ 2025 р.

ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ БАКАЛАВРА

на тему:

«СТВОРЕННЯ ПОДКАСТУ “ЖУРНАЛІСТИКА І ВІЙНА”»

Спеціальність 061 Журналістика

Гарант освітньої програми
доктор філологічних наук, професор

Світлана ХАРЧЕНКО

Керівник дипломного проєкту бакалавра
кандидат філологічних наук

Наталія АДАМЧУК

Виконала

Альона БУРДЕНЮК

КИЇВ – 2025

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Гуманітарно-педагогічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри журналістики
та мовної комунікації
Світлана ХАРЧЕНКО
« » 2025 р.

ЗАВДАННЯ
на виконання дипломного проєкту бакалавра студентці
Бурденюк Альоні Юріївні

Спеціальність 061 Журналістика

Тему дипломного проєкту бакалавра: **Створення подкасту «Журналістика і війна»** затверджено наказом ректора НУБіП України від 27 січня 2025 р.

№ 90 «С».

Термін подання завершеної роботи на кафедру 01.05.2025

Вихідні дані до дипломного проєкту бакалавра: У межах дипломного проєкту на тему «Створення подкасту “Журналістика і війна”» було проведено дослідження, спрямоване на аналіз авторських подкастів про роль журналістики в умовах війни, вивчення специфіки подкастингу як сучасного медіаформату. Для реалізації проєкту створено серію подкастів, орієнтованих передусім на професійну журналістську аудиторію.

Перелік питань, які потрібно розробити: проаналізувати історію виникнення та розвитку подкастингу як виду медіа; визначити типологію та основні формати подкастів, з особливим акцентом на тематичні подкасти про війну; розробити концепцію, формат і драматургію епізодів авторського подкасту. опрацювати технічні аспекти створення подкасту: запис, монтаж, озвучення, публікація; створити пілотні випуски подкасту «Журналістика і війна».

Дата видачі завдання «01» жовтня 2024 р.

Керівник дипломного проєкту бакалавра
кандидат філологічних наук

Наталія АДАМЧУК

Завдання прийняла до виконання

Альона БУРДЕНЮК

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОДКАСТИНГУ ЯК МЕДІАФОРМАТУ	5
1.1 Історія розвитку та особливості подкастингу як медіа формату	6
1.2 Типологія та класифікація подкастів	12
1.3 Специфіка створення журналістських подкастів про війну	18
Висновки до розділу 1	26
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ ПОДКАСТУ «ЖУРНАЛІСТИКА І ВІЙНА»	28
2.1. Концепція та формат подкасту	28
2.2. Технічні аспекти виробництва подкасту	35
2.3. Структура та драматургія епізодів	44
Висновки до розділу 2	51
РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ ТА АНАЛІЗ ПОДКАСТУ «ЖУРНАЛІСТИКА І ВІЙНА»	54
3.1. Процес створення пілотних випусків	54
3.2. Аналіз контенту та зворотного зв'язку від аудиторії	59
3.3. Перспективи розвитку проєкту та рекомендації	65
Висновки до розділу 3	71
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77

ВСТУП

В умовах повномасштабної війни в Україні особливої ваги набуває якісне висвітлення подій та професійна журналістська робота. Подкастинг як сучасний медіаформат відкриває нові можливості для глибокого аналізу ролі журналістики у воєнний час та дозволяє створювати актуальний контент, що відповідає інформаційним потребам аудиторії.

Актуальність теми зумовлена зростаючою популярністю подкастів як медіаформату та необхідністю дослідження специфіки висвітлення воєнної тематики через аудіоконтент. В умовах агресії важливо розуміти особливості роботи журналістів та створювати якісний контент, який допомагає аудиторії краще розуміти події, що відбуваються.

Мета дослідження полягає у розробці та реалізації подкасту «Журналістика і війна», спрямованого на висвітлення специфіки роботи журналістів в умовах війни та створення платформи для обміну професійним досвідом.

Завдання дослідження:

- дослідити теоретичні засади подкастингу як медіаформату;
- проаналізувати особливості створення подкастів на воєнну тематику;
- розробити концепцію та формат подкасту «Журналістика і війна»;
- створити та випустити пілотні епізоди подкасту;
- проаналізувати отриманий досвід та розробити рекомендації щодо подальшого розвитку проєкту.

Об'єкт дослідження – подкастинг як сучасний медіаформат.

Предмет дослідження – особливості створення подкасту про роботу журналістів в умовах війни.

Методи дослідження включають теоретичний аналіз наукової літератури, контент-аналіз існуючих подкастів, експертні інтерв'ю з

журналістами, метод проектування та практичної реалізації медіапродукту, а також аналіз зворотного зв'язку від аудиторії.

Практичне значення роботи полягає у створенні оригінального подкасту, який може стати платформою для обміну досвідом між журналістами та джерелом інформації для широкої аудиторії про специфіку роботи медіа під час війни. Розроблені рекомендації можуть бути використані при створенні подібних проєктів.

Апробація результатів дослідження відбулася шляхом випуску пілотних епізодів подкасту «Журналістика і війна» та їх поширення на популярних подкаст-платформах. Основні положення роботи були представлені на Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих науковців і студентів (Чернігів, 25 березня 2025 р.) у доповіді «Подкаст як інноваційний інструмент навчання», IV Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих науковців «Сучасні тенденції в медіагалузі» (Київ, 05 травня 2025 р.) у доповіді «Подкаст як новітній формат функціонування медійного нарративу».

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. У першому розділі розглядаються теоретичні засади подкастингу, другий розділ присвячений методології створення подкасту, у третьому розділі аналізується практична реалізація проєкту та його перспективи.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОДКАСТИНГУ ЯК МЕДІАФОРМАТУ

1.1 Історія розвитку та особливості подкастингу як медіа формату

Історія подкастингу як медіаформату бере свій початок у 2004 році, коли колишній ведучий MTV Адам Каррі та розробник програмного забезпечення Дейв Вінер створили технологію, що дозволяла автоматично завантажувати інтернет–радіошоу на iPod. Термін «подкастинг» виник від поєднання слів «iPod» та «broadcasting» (трансляція), хоча сьогодні це визначення вже не обмежується лише пристроями Apple.

Стрімкий розвиток подкастингу розпочався у 2005 році, коли компанія Apple інтегрувала розділ подкастів у iTunes. Це надало користувачам зручний доступ до тисяч безкоштовних аудіопрограм різноманітної тематики. За даними дослідження Edison Research, у 2014 році подкасти слухали близько 15% американців, а до 2024 року ця цифра зросла до понад 40%. [5]

Український подкастинг почав активно розвиватися з 2017 року, коли з'явилися перші професійні студії звукозапису, орієнтовані на створення подкастів. Значний поштовх розвитку вітчизняного подкастингу надала пандемія COVID–19, коли багато медіа почали шукати нові формати взаємодії з аудиторією. За даними дослідження Український інститут медіа та комунікації, у 2023 році кількість активних українських подкастів перевищила 500, а їхня місячна аудиторія складає понад 2 мільйони слухачів. Подкастинг як медіаформат має низку унікальних характеристик, що відрізняють його від традиційного радіо та інших медіа. Дослідник Річард Беррі визначає подкаст як «цифровий аудіофайл, який поширюється через інтернет і призначений для прослуховування на портативних медіапристроях чи персональних комп'ютерах». Однак сучасне розуміння подкастингу виходить за межі простого технічного визначення.

Професор журналістики Колумбійського університету Сара Кеніг підкреслює, що подкастинг – це насамперед інтимний медіаформат, який

створює особливий зв'язок між ведучим та слухачем. На відміну від радіо, подкасти не вимагають синхронного прослуховування і дозволяють аудиторії самостійно обирати час та місце для споживання контенту.

Українська дослідниця Марія Старожицька виділяє такі ключові особливості подкастингу:

- асинхронність (можливість прослуховування у зручний час);
- портативність (доступність на різних пристроях);
- таргетованість (чітка орієнтація на конкретну аудиторію);
- інтерактивність (можливість зворотного зв'язку та взаємодії з авторами);
- мультиплатформність (доступність на різних подкаст-платформах).

Важливою характеристикою подкастингу є його демократичність – для створення подкасту не потрібні значні фінансові інвестиції чи спеціальна освіта. Це дозволяє незалежним авторам створювати якісний контент та конкурувати з великими медіакомпаніями. За даними Міжнародної асоціації подкастингу, близько 60% успішних подкастів створюються незалежними авторами. [7]

Сучасний подкастинг активно інтегрується з іншими медіаформатами. Дослідники Джонатан Сільверман та Девід Скалскі відзначають тренд на створення мультимедійних подкаст-проектів, які включають відео, текстовий контент та соціальні мережі. Це розширює можливості для взаємодії з аудиторією та створення додаткових джерел монетизації. Важливим розвитком подкастингу є його роль у формуванні нішевих спільнот. Професор медіакомунікацій Стенфордського університету Джеймс Гамільтон зазначає, що подкасти створюють «інтимні публічні сфери» – простори для обговорення специфічних тем та обміну досвідом між людьми зі спільними інтересами.

Технологічний розвиток також впливає на еволюцію подкастингу. Впровадження технологій динамічної реклами, персоналізованих рекомендацій та автоматичної транскрипції робить подкасти більш доступними та привабливими як для слухачів, так і для рекламодавців. За прогнозами

аналітичної компанії Grand View Research, глобальний ринок подкастингу до 2027 року досягне 60 мільярдів доларів. [3]

В українському контексті подкастинг відіграє особливу роль у розвитку незалежної журналістики та створенні якісного україномовного контенту. Дослідниця Ольга Довженко відзначає, що подкасти стають важливим інструментом збереження та поширення української мови, культури та ідентичності.

Аналізуючи сучасні тенденції розвитку подкастингу, можна виділити кілька ключових напрямків:

1. Професіоналізація виробництва – зростання якості звуку, монтажу та сценаріїв;
2. Диверсифікація форматів – від коротких щоденних новинних подкастів до масштабних документальних серіалів;
3. Розвиток бізнес-моделей – впровадження передплат, краудфандингу та спонсорської підтримки;
4. Технологічні інновації – використання штучного інтелекту для транскрипції, перекладу та рекомендацій;
5. Інтеграція з освітніми платформами – створення навчальних подкастів та використання їх у формальній освіті. [6]

У контексті журналістської освіти подкастинг стає важливим інструментом для розвитку професійних навичок. Студенти-журналісти через створення подкастів вчаться працювати з аудіо, проводити інтерв'ю, створювати сценарії та взаємодіяти з аудиторією. Це формує комплексне розуміння сучасного медіа виробництва.

Пріоритетом розвитку подкастингу є його інтеграція з журналістськими стандартами та етичними нормами. Міжнародна асоціація подкастерів (International Podcasting Association) у 2023 році розробила спеціальні рекомендації щодо етичних норм у подкастингу, які охоплюють питання достовірності інформації, прозорості реклами та захисту приватності учасників. [4]

Дослідження Единбурзького університету медіа показує, що подкасти стають ефективним інструментом для розслідувальної журналістики. Тривалий формат та можливість детального розкриття теми дозволяють журналістам глибоко досліджувати складні суспільні проблеми. Наприклад, український подкаст «Локальна історія» отримав міжнародну премію за серію розслідувань про культурну спадщину. Особливу увагу варто приділити економічній складовій подкастингу. За даними Українського інституту майбутнього середній бюджет одного епізоду професійного подкасту в Україні становить від 500 до 2000 доларів США, залежно від формату та складності виробництва. При цьому основні витрати припадають на технічне забезпечення, оплату праці редакторів та звукорежисерів.

Технологічні інновації також змінюють ландшафт подкастингу. Впровадження просторового звуку (spatial audio) та бінаурального запису створює ефект присутності та покращує залучення аудиторії. За даними Audio Engineering Society, понад 30% слухачів подкастів використовують навушники з підтримкою просторового звуку. Трендом стає локалізація глобальних подкастів. Українські медіакомпанії активно адаптують успішні міжнародні формати, створюючи власний унікальний контент. Наприклад, «The Daily» від The New York Times надихнув створення декількох щоденних новинних подкастів в Україні. [2]

Подкастинг також стає інструментом культурної дипломатії. Міжнародний фонд «Українська призма» відзначає, що подкасти про українську культуру, історію та сучасність допомагають формувати позитивний імідж України у світі. У 2023 році українські подкасти були представлені на провідних міжнародних фестивалях, включаючи Prix Europa та Third Coast International Audio Festival.

Освітній потенціал подкастингу реалізується через створення спеціалізованих навчальних програм. Києво–Могилянська академія та Український католицький університет впровадили курси з подкастингу до

програм журналістської освіти. Студенти вивчають не лише технічні аспекти, але й особливості сторітелінгу, роботи з джерелами та монетизації контенту.

Дослідження Лондонської школи економіки показує, що подкасти стають важливим інструментом корпоративної комунікації. Компанії використовують подкасти для внутрішньої комунікації, навчання співробітників та побудови бренду. В Україні цей тренд підтримують провідні компанії ІТ-сектору та креативних індустрій. Важливо відзначити роль подкастингу у збереженні усної історії та культурної спадщини. Проєкт «Українські голоси» створює архів інтерв'ю з видатними діячами культури, науки та мистецтва, забезпечуючи збереження їхніх історій для майбутніх поколінь. [27]

Аналіз аудиторії подкастів показує зростання залучення молодого покоління. За даними Українського інституту соціологічних досліджень, 70% слухачів українських подкастів – це люди віком від 18 до 35 років, які мають вищу освіту та активно цікавляться суспільно-політичним життям.

Подкастинг також сприяє розвитку регіональної журналістики. Локальні медіа використовують подкасти для висвітлення місцевих новин та проблем, створюючи платформу для діалогу між громадою та владою. Успішним прикладом є мережа регіональних подкастів «Твоє місто», що охоплює різні області України. Подкастинг сьогодні активно інтегрується з системами штучного інтелекту для покращення виробничого процесу. За даними Digital Audio Report 2024, провідні подкаст-платформи впроваджують AI-системи для автоматичного створення субтитрів, перекладу та оптимізації звуку. Це значно скорочує час постпродакшну та робить подкасти доступнішими для людей з вадами слуху. Дослідження Європейської мовної спілки (European Broadcasting Union) у 2024 році виявило нову тенденцію у форматах подкастів – «глибокі інтерв'ю» тривалістю 2–3 години. Такі розмови дозволяють всебічно розкрити особистість гостя та детально обговорити складні теми. В Україні цей формат успішно впроваджують незалежні журналісти та медіаплатформи.

Сучасним трендом стає створення подкастів у прямому ефірі (live podcasting). Платформи Spotify Live та Apple Podcasts дозволяють авторам

взаємодіяти з аудиторією в реальному часі, отримувати запитання та коментарі. Це створює новий рівень залучення слухачів та допомагає формувати активну спільноту навколо подкасту. [10]

Експерти Міжнародного інституту звукового дизайну фіксують зростання уваги до якості звуку в подкастах. Професійні подкастери інвестують у високоякісні мікрофони, акустичну обробку приміщень та програмне забезпечення для обробки звуку. Це піднімає загальний рівень якості подкастів та встановлює нові стандарти для індустрії. Технологія подкастингу трансформується у інструмент для документування та збереження нематеріальної культурної спадщини. ЮНЕСКО у своєму звіті за 2024 рік підкреслює роль подкастів у збереженні усної історії, традицій та діалектів різних регіонів. В Україні такі проєкти допомагають зберегти унікальні культурні особливості різних громад.

Перспективним напрямком розвитку стає створення подкастів для дітей та підлітків. За даними Common Sense Media, попит на освітні та розважальні подкасти для молодшої аудиторії зріс на 150% за останні два роки. Українські видавництва та освітні платформи активно розробляють контент для цієї аудиторії, створюючи подкасти з історії, науки та літератури. Монетизація подкастів набуває нових форм. Окрім традиційної реклами, з'являються інноваційні моделі: ексклюзивний контент для передплатників, продаж мерчу, організація живих подій та воркшопів. Український подкаст–ринок поступово адаптує ці моделі, створюючи стійкі бізнес–стратегії для авторів. [4, с. 54]

Подкасти перетворюються на ефективний інструмент для боротьби з дезінформацією. Формат дозволяє детально розбирати складні теми, перевіряти факти та навчати аудиторію критичному мисленню. Український інститут медіа та комунікації відзначає зростання кількості подкастів, присвячених факт–чекінгу та медіаосвіті.

За прогнозами Media Development Foundation, у найближчі роки очікується подальша спеціалізація подкастів. Замість універсальних шоу з'являтимуться вузькопрофільні проєкти, орієнтовані на конкретні професійні

спільноти або інтереси. Це дозволить авторам краще монетизувати контент та будувати лояльну аудиторію.

1.2 Типологія та класифікація подкастів

Дослідники Лондонської школи журналістики у 2024 році розробили комплексну класифікацію подкастів, що враховує сучасні тенденції розвитку цього медіаформату. Аналіз показує, що подкасти еволюціонують та створюють нові гібридні формати, які поєднують різні стилі та підходи до подачі інформації.

За даними Міжнародної асоціації подкастингу, найпоширенішим форматом залишаються розмовні подкасти, які становлять близько 40% від загального контенту. Такий формат передбачає діалог між ведучими або інтерв'ю з гостями. Документальні подкасти, які потребують глибокого дослідження та професійного озвучення, складають 15% ринку. Аналітичний центр «Media Development Foundation» провів дослідження українського подкаст-простору та виявив, що найбільш динамічно розвивається сегмент освітніх подкастів. Цей тренд пов'язаний із зростанням попиту на якісний україномовний контент та потребою у доступних форматах навчання. [5, с. 45]

За форматом подання матеріалу подкасти поділяються на:

- монологічні (один ведучий розкриває тему);
- діалогічні (розмова двох ведучих);
- інтерв'ю (розмова з гостями);
- панельні дискусії (кілька учасників обговорюють тему);
- документальні.

За тривалістю епізодів спостерігається тенденція до створення контенту середньої тривалості – від 20 до 40 хвилин. Такий хронометраж дозволяє розкрити тему достатньо глибоко, при цьому утримуючи увагу слухача.

Водночас зростає популярність мікроподкастів тривалістю до 5 хвилин, які відповідають потребам аудиторії в умовах інформаційного перевантаження.

Професор медіадосліджень Единбурзького університету Джеймс Макдональд зазначає, що подкасти все частіше інтегрують елементи сторітелінгу та звукового дизайну. Це розмиває межі між традиційними форматами та створює нові гібридні жанри. Наприклад, документальні подкасти можуть включати елементи художньої драматизації, а навчальні – використовувати ігрові механіки. Дослідження Українського інституту медіа та комунікації демонструє, що понад 70% українських подкастів виробляються у форматі віддаленого запису. Це пов'язано як з економічною доцільністю, так і з можливістю залучати експертів та гостей з різних куточків світу. При цьому якість звуку залишається на високому рівні завдяки розвитку технологій онлайн-запису. [9, с. 48]

За періодичністю виходу переважають щотижневі подкасти, які складають 45% від загального обсягу контенту. Такий графік дозволяє підтримувати регулярний зв'язок з аудиторією та забезпечувати належну якість підготовки матеріалів. Сезонний формат обирають переважно для документальних серій та спеціальних проєктів. Експерти прогнозують подальшу диверсифікацію форматів та появу нових типів подкастів. Зокрема, очікується розвиток інтерактивних подкастів, які дозволятимуть слухачам впливати на розвиток сюжету, та подкастів з використанням технологій доповненої реальності.

Типологія та класифікація подкастів як медіаформату демонструє значну різноманітність та постійну еволюцію, що відображає динамічний розвиток цифрових медіа загалом. Сучасні дослідження цієї сфери, проведені провідними медіааналітичними центрами, дозволяють систематизувати наявні формати та визначити основні тенденції їх розвитку.

За даними Digital Audio Lab, тематичне спрямування подкастів охоплює надзвичайно широкий спектр контенту. Найбільш поширеними є новинні та суспільно-політичні подкасти, які забезпечують аудиторію актуальною

аналітикою та коментарями експертів. Освітні подкасти становлять значну частку загального контенту та демонструють стабільне зростання популярності, що підтверджується дослідженням Асоціації подкастерів Європи. Культурно–мистецький напрямок також активно розвивається, охоплюючи теми музики, літератури, кіно та театру. Масові подкасти, орієнтовані на широку аудиторію, співіснують з нішевими проєктами, які задовольняють потреби конкретних професійних чи соціальних груп. [10, с.57]

Український дослідник Тарас Петренко у праці «Сучасні тенденції подкастингу в Україні» детально аналізує способи виробництва подкастів, підкреслюючи зростаючу роль професійних студій звукозапису у створенні якісного контенту. Водночас, технологічний прогрес уможливило створення високоякісних записів у домашніх умовах, що сприяє демократизації подкастингу як медіаформату. Класифікація подкастів є модель їх монетизації. Дослідження Podcast Industry Insights (2024) демонструє різноманітність підходів до фінансування подкастів – від традиційної рекламної моделі до інноваційних форм краудфандингу та передплати. Це свідчить про формування стійкої економічної основи для розвитку подкастингу як індустрії.

Структура контенту подкастів також зазнає суттєвих трансформацій. Професорка медіадосліджень Амстердамського університету Ханна ван дер Меер у монографії «Podcast Evolution: New Forms and Formats» відзначає тенденцію до створення складних наративних структур та появу гібридних форматів. Особливу увагу дослідниця приділяє розвитку подкастів–розслідувань та освітніх серіалів, які потребують ретельного планування та професійного підходу до створення контенту.

Digital Audio Report фіксує зростання популярності мікроподкастів, що відповідає загальному тренду на створення компактного, інформаційно насиченого контенту. Цей формат особливо актуальний для молодіжної аудиторії та освітніх проєктів, де важлива чітка структурованість та легкість сприйняття інформації. Українська дослідниця Оксана Давиденко у праці «Подкастинг як інструмент культурної комунікації» наголошує на особливій

ролі подкастів у розвитку культурного простору. Авторка підкреслює важливість створення якісного україномовного контенту, який сприяє збереженню та популяризації національної культури. [7, с. 84]

Технологічні інновації суттєво впливають на розвиток подкастингу. Впровадження штучного інтелекту для транскрипції та перекладу, використання просторового звуку та інтерактивних елементів розширюють можливості цього медіаформату. За даними Audio Engineering Society, понад 40% подкастів вже використовують ті чи інші форми технологічних інновацій для покращення користувацького досвіду. Міжнародна асоціація подкастингу відзначає зростання важливості професійного підходу до створення подкастів. Преміум-подкасти, які створюються з залученням професійних команд та використанням високоякісного обладнання, формують нові стандарти якості для всієї індустрії. Водночас, зберігається простір для індивідуальних проєктів, які часто стають майданчиком для експериментів з форматами та підходами до створення контенту. Особливу увагу варто приділити розвитку освітніх подкастів, які становлять окремий значний сегмент подкаст-індустрії. За даними European Educational Research Association, попит на освітні подкасти зріс на 180% за останні два роки, що свідчить про зростаючу роль аудіоформату в сучасній освіті.

Сучасні тенденції свідчать про подальшу диверсифікацію форматів та появу нових типів подкастів. Конвергенція медіа та адаптація до потреб аудиторії залишаються ключовими факторами, що впливають на розвиток типології подкастів. Важливим є також зростання ролі подкастів у формуванні професійних спільнот та розвитку експертних дискусій.

Грунтовний аналіз сучасного ландшафту подкастингу виявляє появу інноваційних форматів, які заслуговують окремої уваги в контексті типологічної класифікації. Дослідження Інституту цифрових медіа відзначає формування нової категорії «гіперлокальних подкастів», які фокусуються на висвітленні життя конкретних міських районів чи територіальних громад. Такі подкасти створюють унікальний простір для обговорення локальних проблем

та сприяють розвитку місцевих спільнот. Значний інтерес становить категорія подкастів–реконструкцій, які використовують документальні матеріали та архівні записи для відтворення історичних подій. За даними Світової асоціації документального аудіо, цей формат демонструє щорічне зростання аудиторії на 45% завдяки поєднанню освітньої цінності з драматичною наративною структурою. [17]

Окремої уваги заслуговують подкасти у сфері наукової комунікації. Дослідження Science Communication Network виявило появу спеціалізованих наукових подкастів, які створюються безпосередньо дослідницькими інституціями та університетами. Такі проєкти не лише популяризують науку, але й створюють платформу для обговорення актуальних досліджень у доступному форматі. Цікавим феноменом є розвиток «соціально–терапевтичних» подкастів, орієнтованих на психологічну підтримку та розвиток емоційного інтелекту. За даними Global Mental Health Institute (2024), такі подкасти формують окрему категорію з особливими вимогами до формату та підготовки ведучих, які часто мають професійну психологічну освіту.

Український центр подкаст–досліджень фіксує появу нового формату «громадських подкастів», які створюються за ініціативи та підтримки місцевих громад. Такі проєкти часто поєднують функції локальних медіа та платформи для громадського діалогу, сприяючи розвитку демократичних процесів на місцевому рівні. [4]

Інноваційним напрямком є розвиток подкастів у форматі «аудіо–лабораторій», де експериментують з новими формами звукового наративу. Професор звукового дизайну Берлінського університету мистецтв Йоханнес Вебер у своєму дослідженні «Sound Narratives in Digital Age» відзначає, що такі експерименти часто стають джерелом нових форматів та технік подкастингу. Важливим трендом є розвиток подкастів у сфері професійної освіти. За даними Professional Development Institute, зростає кількість подкастів, орієнтованих на конкретні професійні спільноти – від медиків до архітекторів. Такі подкасти часто інтегруються в програми підвищення кваліфікації та професійного

розвитку. Окремого розгляду заслуговує категорія «подкастів швидкого реагування», які створюються як оперативна відповідь на важливі суспільні події. Такі подкасти характеризуються високою оперативністю виробництва та фокусом на експертному аналізі актуальних подій. За даними Emergency Journalism Network, цей формат стає все більш затребуваним у контексті висвітлення кризових ситуацій та надзвичайних подій. [10]

Дослідження Digital Content Lab виявляє тенденцію до створення «подкастів–мостів», які спеціалізуються на міжкультурній комунікації та сприяють діалогу між різними спільнотами. Такі проекти часто виходять кількома мовами та залучають міжнародну команду експертів. У контексті освітніх інновацій варто відзначити розвиток «адаптивних подкастів», які використовують технології штучного інтелекту для персоналізації контенту відповідно до рівня знань та потреб слухача. За даними Educational Technology Review, такі подкасти демонструють вищу ефективність у досягненні навчальних цілей порівняно з традиційними форматами.

Українська дослідниця Марія Височанська у праці «Інновації в подкастингу» звертає увагу на розвиток «подкастів–архівів», які спеціалізуються на збереженні та переосмисленні культурної спадщини. Такі проекти часто співпрацюють з музеями та архівними установами, створюючи унікальний аудіоконтент на основі історичних матеріалів. Сучасний подкастинг також активно інтегрує елементи гейміфікації. За даними Interactive Media Institute, зростає кількість подкастів, які використовують ігрові механіки та інтерактивні елементи для залучення аудиторії. Такі проекти часто створюють складні наративні структури з елементами квестів та головоломок.

1.3 Специфіка створення журналістських подкастів про війну

Специфіка створення журналістських подкастів про війну визначається насамперед особливими вимогами до роботи з чутливою інформацією та необхідністю дотримання журналістських стандартів у аудіоформаті.

Ключовим аспектом є забезпечення точності та достовірності інформації при збереженні емоційної складової аудіоконтенту.

Робота над подкастами про війну вимагає комплексного підходу до верифікації даних. На відміну від текстових матеріалів, аудіоформат створює додаткові виклики у перевірці фактів, оскільки звукові матеріали можуть бути змонтовані або подані поза контекстом. Важливим є створення системи подвійної перевірки всіх звукових матеріалів та свідчень. Особливої уваги потребує робота зі свідками подій. При записі інтерв'ю необхідно враховувати психологічний стан співрозмовників, можливі ризики для їхньої безпеки та потребу в анонімності. Звуковий формат дозволяє зберегти емоційну автентичність свідчень при технічній модифікації голосу для захисту особи оповідача. [3, с. 67]

Технічна складова виробництва таких подкастів має свої особливості. Необхідно забезпечити якісний запис в польових умовах, часто без доступу до професійних студій. Важливим є формування мобільного комплексу обладнання, який дозволяє оперативно реагувати на події та працювати в складних умовах. Структура подкастів про війну вимагає особливого підходу до драматургії. Важливо знайти баланс між інформативністю та емоційним впливом, уникаючи як надмірної сухості викладу, так і невиправданої драматизації. Епізоди мають бути структуровані таким чином, щоб слухач мав можливість осмислити складну інформацію.

Окремим викликом є робота з архівними матеріалами та документами. Аудіоформат вимагає особливих підходів до представлення документальних свідчень, коли важливо зберегти фактологічну точність при адаптації текстових матеріалів у звуковий формат.

Безпека журналістів та їхніх джерел у контексті створення подкастів про війну набуває нових вимірів. Необхідно забезпечити надійне зберігання та передачу аудіоматеріалів, захист цифрових носіїв інформації та безпечну комунікацію з джерелами. [4]

Мовний аспект у подкастах про війну також має свою специфіку. Важливо дотримуватися балансу між необхідністю точного опису подій та уникненням мови ворожнечі. Особлива увага приділяється термінології та способам опису складних ситуацій. При створенні подкастів про війну важливо враховувати міжнародний контекст. Матеріали мають бути зрозумілими для широкої аудиторії, при цьому зберігаючи локальну специфіку та контекст подій. Це вимагає додаткової роботи над поясненням контексту та створенням необхідного бекграунду для кожного епізоду. Важливим є робота над звуковим оформленням подкастів. Використання атмосферного звуку, музики та звукових ефектів має бути виваженим та етично обґрунтованим. Особлива увага приділяється використанню автентичних звукових матеріалів з місць подій. Необхідним елементом роботи над подкастами про війну є створення системи попереджень для аудиторії про складний контент. Слухачі мають бути заздалегідь поінформовані про характер матеріалу та можливий емоційний вплив.

Документування та архівування матеріалів набуває особливого значення. Подкасти про війну стають частиною історичного літопису, що вимагає особливої уваги до збереження оригінальних записів та документації процесу створення контенту.

Створення подкастів про війну вимагає постійної роботи над вдосконаленням форматів та підходів до подачі матеріалу. Важливо знаходити нові способи розповіді складних історій, які дозволяють зберегти документальну форму.

Журналістський подкаст про війну - це не просто аудіоформат для розповсюдження інформації, а й важливий засіб документування подій, підтримки суспільної дискусії та збереження історичної пам'яті. Такий контент створює особливий виклик для журналістів, адже він має поєднувати емоційну глибину, точність фактів і безпеку як для учасників, так і для авторів подкасту.

[23, с. 89]

Однією з головних відмінностей подкастів про війну є підвищена відповідальність за достовірність інформації. Журналісти, які працюють у цьому форматі, мають дотримуватися суворих стандартів перевірки фактів, що особливо важливо в умовах війни, коли поширення неправдивої або маніпулятивної інформації може мати серйозні наслідки. Важливо також враховувати, що аудиторія подкастів є різномірною: серед слухачів можуть бути як експерти, так і люди, які не мають глибоких знань про військові конфлікти. Це потребує від авторів збалансованого підходу до подачі матеріалу - з одного боку, потрібно уникати спрощення складних тем, а з іншого - не перевантажувати випуски спеціалізованими термінами.

Інтерв'ю є ключовим елементом більшості журналістських подкастів про війну. Цей формат дозволяє створювати живий, автентичний контент, що передає голоси реальних людей - свідків, військових, волонтерів, експертів. Однак робота з інтерв'ю у подкастах про війну має свої особливості. По-перше, важливо розуміти психологічний стан респондентів: багато хто пережив травматичні події, тому журналіст повинен бути чутливим у своїх запитаннях. Наприклад, деякі історії можуть викликати повторне переживання травми у респондента, тому слід надавати можливість відмовитися від відповіді або робити паузи у розмові. По-друге, важливим є правильний вибір локації для запису. Часто журналісти змушені працювати у польових умовах, без доступу до студійного обладнання, що створює виклики для якості звуку. У таких випадках важливо використовувати мікрофони з шумозаглушенням, контролювати рівень фонових звуків та при необхідності робити додаткове редагування матеріалу. [20]

Дотримання журналістських стандартів

Подкасти, присвячені війні, мають дотримуватися принципів журналістської етики. Це включає:

- Об'єктивність та неупередженість.

Незважаючи на емоційність теми, журналіст повинен подавати інформацію збалансовано, з урахуванням різних точок зору;

- Прозорість джерел.

Для підтвердження достовірності інформації необхідно зазначати джерела або, якщо вони є конфіденційними, пояснювати аудиторії, чому така анонімність необхідна;

- Відповідальність за психологічний вплив.

Деякі епізоди можуть містити опис насильства, втрат, страждань, тому важливо робити попередження перед прослуховуванням;

- Безпека журналістів і джерел.

У воєнних подкастах часто використовують змінені голоси або замасковані імена для захисту осіб, які можуть бути під загрозою.

Структура та драматургія подкастів про війну

Для ефективного сприйняття інформації структура епізодів має бути ретельно продумана. Подкасти про війну часто використовують такі драматургічні моделі:

1. Хронологічний наратив – події розповідаються у тому порядку, в якому вони відбувалися. Це підходить для серійних розповідей, що документують історію окремих осіб чи подій;
2. Тематичний підхід – кожен епізод присвячений певному аспекту війни, наприклад, роботі військових журналістів, гуманітарним ініціативам, історіям евакуації тощо;
3. Документальний підхід – використовуються записи з місця подій, коментарі очевидців, військових та експертів, що створює ефект «присутності»;
4. Комбінований формат – поєднання інтерв'ю, архівних записів, музичних вставок, що допомагає створити емоційний ефект занурення.

Роль звукового оформлення у воєнних подкастах.

Звукове оформлення у подкастах про війну має бути зваженим. Використання звуків вибухів, сирен або криків може підсилити емоційний

вплив, але водночас є ризик перенасичення звуковими ефектами, що може викликати дискомфорт у слухачів. Важливо знайти баланс між реалістичністю та етичними межами.

Також доречно використовувати фонову музику, яка допомагає створити потрібну атмосферу. Наприклад, для нагнітання напруги можуть використовуватися низькі басові тони, а для передачі трагічності – акустичні мелодії. Зростає інтерес до подкастів про війну серед міжнародної аудиторії. Українські журналісти часто створюють англomовні або двомовні подкасти, щоб пояснити реальний стан справ закордонній аудиторії. Наприклад, подкасти «UkraineCast» (BBC) або «The War Diaries» адаптують українські події для англomовного світу. [40, с. 101]

Створення подкастів про війну – це складний процес, що вимагає глибокого аналізу, емоційної витривалості та професійної підготовки. До ключових викликів можна віднести:

- Цензура та ризик поширення дезінформації. Важливо перевіряти інформацію з кількох незалежних джерел;
- Фінансування та монетизація. Багато подкастів про війну є волонтерськими ініціативами, що потребують підтримки донорів або краудфандингу;
- Психологічне навантаження на журналістів. Робота з воєнними темами може викликати емоційне вигорання, тому важливо мати підтримку колег та професійних психологів.

З огляду на сучасні тенденції, подкасти про війну продовжать розвиватися як важливий інструмент журналістики, історичної пам'яті та міжнародної комунікації. Вони допомагають розповісти правду світові, даючи голос тим, хто переживає війну безпосередньо.

Журналістські подкасти про війну стають не лише інструментом інформування, а й способом збереження історичної пам'яті. Оскільки конфлікти змінюють суспільні наративи, подкасти виконують роль аудіоархівів, які фіксують не лише офіційні версії подій, але й особисті історії,

що часто залишаються поза межами традиційних ЗМІ. Це особливо важливо в умовах інформаційної війни, коли агресор намагається змінити або стерти історичну правду. Таким чином, документування свідчень очевидців у форматі подкастів допомагає створити альтернативну базу фактів, яка може бути використана у майбутніх дослідженнях, розслідуваннях або навіть судових процесах щодо воєнних злочинів. [5]

У сучасному інформаційному просторі, де маніпуляції стали частиною ведення війни, подкасти можуть виконувати функцію «роз'яснювальної журналістики», де експерти аналізують інформаційні атаки, пояснюють їхній механізм та спростовують фейки. Формат аудіо дає змогу глибше розкривати складні теми, які неможливо повністю висвітлити у коротких новинних сюжетах. Особливо ефективними є подкасти, де дослідники, історики та журналісти обговорюють контекст подій, пояснюють значення термінології та демонструють механізми пропагандистських технологій.

Однією з ключових особливостей подкастів про війну є їхній вплив на емоційний стан слухачів. Війна – це тема, яка зачіпає базові людські страхи та переживання, тому автори таких подкастів змушені шукати баланс між інформативністю та емоційним навантаженням. Надмірна деталізація жахливих подій може викликати тривожність у слухачів, особливо у тих, хто має особистий зв'язок з війною. Саме тому у якісних подкастах перед складними епізодами зазвичай є попередження про зміст. Водночас, важливо залишатися чесним перед аудиторією і не намагатися пом'якшити реальність. Для створення якісного контенту журналісти все частіше співпрацюють із психологами, які допомагають їм правильно формулювати запитання до героїв подкасту та адаптувати складні теми для слухачів. [34]

Технічні моменти виробництва таких подкастів також мають суттєві особливості. Наприклад, багато записів відбуваються в умовах, далеких від ідеальних – у зонах бойових дій, на місцях обстрілів або в тимчасових укриттях. Це створює низку викликів, оскільки якість запису може бути нижчою, ніж у студійних умовах. Деякі журналісти свідомо зберігають оригінальну звукову

атмосферу, щоб передати реалістичність подій. Однак такий підхід вимагає ретельного монтажу, щоб зробити матеріал зрозумілим та комфортним для слухача. Використання польових мікрофонів, адаптивного шумозаглушення та постобробки дозволяє досягти максимальної чіткості звуку навіть у складних умовах запису. [37]

Монетизація воєнних подкастів залишається складною темою. Багато авторів працюють у волонтерському форматі, оскільки комерційні спонсори не завжди готові підтримувати проекти, що стосуються війни. Деякі медіаорганізації використовують грантове фінансування або міжнародну допомогу для створення таких подкастів. Водночас, зростає роль краудфандингу – слухачі, які цінують якісний контент, підтримують авторів через спеціальні платформи, що дозволяє зберігати незалежність журналістів. Окремі подкасти розвивають систему підписки, пропонуючи ексклюзивні матеріали, додаткові інтерв'ю або аналітику для тих, хто підтримує проєкт фінансово. [12]

Особливої уваги потребує мовний аспект подкастів про війну. У багатьох випадках необхідно адаптувати термінологію, щоб зробити її доступною як для української, так і для міжнародної аудиторії. Крім того, деякі подкасти випускаються одразу кількома мовами, щоб донести інформацію до західної публіки. Це вимагає залучення професійних перекладачів та редакторів, які забезпечують точність подачі матеріалу. Деякі автори використовують техніку дубляжу, інші – додають субтитри до відеOVERСІЙ подкастів. Ще одним напрямком розвитку подкастів про війну є їхня інтеграція з іншими медіаплатформами. Сьогодні все більше журналістів використовують мультимедійний підхід, коли аудіоконтент доповнюється відео, інтерактивними картами, фотоматеріалами та розшифрованими текстами. Такий підхід дозволяє розширити аудиторію, зробивши подкасти доступнішими для різних груп слухачів. Деякі подкастери використовують соціальні мережі, щоб залучити слухачів до обговорення теми, збирати фідбек і розширювати свою спільноту. [7]

Подкасти також можуть відігравати значну роль у реабілітації ветеранів та постраждалих від війни. Є проекти, які фокусуються на історіях адаптації військових до мирного життя, досвіді психологічної підтримки та поверненні до соціальної активності. Подібні ініціативи не лише дають змогу ветеранам поділитися своїми історіями, а й допомагають суспільству краще розуміти виклики, з якими стикаються учасники бойових дій після повернення додому.

Зважаючи на швидкі зміни в медіасфері, подкасти про війну поступово трансформуються, набуваючи нових форм і форматів. Дослідники прогнозують подальшу популяризацію інтерактивних подкастів, де слухачі зможуть впливати на структуру епізодів, обираючи певні теми або напрямки дискусій. Також спостерігається зростання попиту на подкасти у форматі розслідувань, де детально аналізуються конкретні події війни, їхні причини та наслідки. [14, с. 54]

Таким чином, журналістські подкасти про війну відіграють важливу роль у формуванні суспільного розуміння конфлікту, документуванні історії та підтримці незалежної журналістики. Вони стають потужним інструментом не лише для висвітлення подій, але й для взаємодії з аудиторією, боротьби з дезінформацією та збереження пам'яті про події, які визначають майбутнє країни.

Висновки до розділу 1

Перший розділ присвячено теоретичному аналізу подкастингу як медіаформату, його історії, типології та особливостям створення журналістських подкастів на воєнну тематику. У результаті дослідження визначено ключові характеристики подкастингу, його роль у сучасній медіаекосистемі та специфіку використання в умовах війни.

Подкастинг як медіаформат має низку унікальних властивостей, що забезпечують його популярність серед аудиторії. Відмінною рисою є асинхронність і мобільність, що дозволяє слухачам споживати контент у

зручний для них час і форматі. Важливою особливістю подкастингу є його здатність забезпечувати більш тісний контакт між автором і слухачем завдяки інтерактивності та особистому тону спілкування. Водночас, формат не вимагає значних фінансових витрат на створення, що дозволяє незалежним авторам конкурувати з великими медіакомпаніями.

Розвиток подкастингу, як в Україні, так і у світі, зумовлений технологічними змінами, зростанням попиту на нішевий контент і трансформацією звичних медіаформатів. Умови війни додали новий вимір до подкастів, зробивши їх важливим інструментом документування подій, протидії дезінформації та підтримки суспільного діалогу. Особливу роль відіграє журналістський подкастинг, орієнтований на висвітлення воєнних конфліктів. У контексті воєнної тематики подкастинг потребує ретельної уваги до етичних стандартів і специфічних аспектів подання матеріалів. На перший план виходить необхідність точності, верифікації джерел та безпеки учасників. Подкасти про війну, як зазначено у роботі, виконують функцію збереження історичної пам'яті та формування наративів, які впливають на сприйняття суспільством війни і подій, що її супроводжують. Дослідження типології подкастів показало, що вони є гнучким медіаформатом, який постійно адаптується до потреб аудиторії. Це стосується як тривалості та структури епізодів, так і способів подачі матеріалів, які можуть варіюватися від документальних хронік до інтерактивних розслідувань. Зокрема, журналістські подкасти, присвячені війні, потребують інноваційного підходу до драматургії, звукового оформлення та інтеграції з іншими платформами, що дозволяє охопити ширшу аудиторію.

У процесі аналізу особливостей створення подкастів про війну виявлено низку викликів, серед яких виділяються емоційна складність теми, ризики для безпеки джерел та авторів, а також технічні обмеження в умовах роботи у зоні конфлікту. Водночас, ці виклики стимулюють розвиток нових підходів і форматів, які дозволяють глибше розкривати воєнну тематику.

Теоретичний аналіз у межах першого розділу роботи дозволив визначити подкастинг як перспективний медіаформат для висвітлення соціально важливих тем, зокрема війни. Подкасти сприяють демократизації інформаційного простору, дають змогу незалежним журналістам впливати на суспільні процеси, а також формують нові стандарти медійної комунікації в умовах цифрової епохи. Знання, отримані у процесі аналізу, створюють основу для подальшого вивчення практичних аспектів створення та реалізації журналістських подкастів про війну, що буде розглянуто у наступних розділах роботи.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ ПОДКАСТУ

«ЖУРНАЛІСТИКА І ВІЙНА»

2.1. Концепція та формат подкасту

Розробка концепції подкасту «Журналістика і війна» базується на комплексному підході до висвітлення професійної діяльності журналістів в умовах повномасштабного військового конфлікту. При формуванні концептуальних засад проекту було враховано як загальні тенденції розвитку подкастингу в Україні, так і специфічні вимоги до створення контенту на військову тематику. Основною метою подкасту є створення інформативної платформи для обміну досвідом між журналістами та підвищення обізнаності широкої аудиторії щодо особливостей роботи медіа під час війни.

Формат подкасту передбачає випуск регулярних епізодів тривалістю 45-60 хвилин, що дозволяє досягти оптимального балансу між глибиною розкриття теми та утриманням уваги слухачів. Кожен випуск будується навколо конкретної теми або проблеми, пов'язаної з журналістською роботою в умовах війни, та включає експертні інтерв'ю з досвідченими представниками медіасфери. Такий підхід забезпечує професійний рівень дискусії та дозволяє розглянути різні аспекти висвітлюваних питань.

При розробці концепції особлива увага приділялася визначенню цільової аудиторії подкасту. Первинною аудиторією є професійні журналісти, медіаменеджери та студенти журналістських спеціальностей, які прагнуть поглибити свої знання про роботу в умовах війни. Вторинна аудиторія включає широке коло слухачів, які цікавляться медіасферою та прагнуть краще розуміти специфіку висвітлення воєнних подій. Таке розширене охоплення аудиторії вимагає балансу між професійною глибиною контенту та його доступністю для непрофесійних слухачів. [5]

Важливим елементом концепції є інтерактивний компонент подкасту. Передбачається активна взаємодія з аудиторією через соціальні мережі, де

слухачі можуть пропонувати теми для майбутніх випусків, ставити запитання гостям та ділитися власним досвідом. Це дозволяє створити активну спільноту навколо подкасту та забезпечити релевантність контенту потребам аудиторії. Крім того, зворотний зв'язок від слухачів використовується для постійного вдосконалення формату та змісту випусків.

Тематичне планування подкасту охоплює широкий спектр питань, пов'язаних з роботою журналістів під час війни. Серед ключових тематичних напрямків: безпека журналістів у зоні бойових дій, верифікація інформації в умовах війни, етичні аспекти висвітлення військових конфліктів, психологічна підтримка журналістів, технічні особливості роботи в екстремальних умовах, специфіка роботи з джерелами інформації під час війни. Кожна тема розкривається через поєднання теоретичних знань та практичного досвіду запрошених експертів. [3, с. 65]

Особлива увага в концепції подкасту приділяється дотриманню журналістських стандартів та етичних норм при висвітленні воєнної тематики. Це включає ретельну перевірку фактів, збалансоване представлення різних точок зору, уникнення сенсаційності та надмірної емоційності, захист особистої інформації героїв сюжетів. Такий підхід не лише забезпечує високу якість контенту, але й слугує прикладом професійного підходу до висвітлення складних тем.

Формат подкасту передбачає різноманітні форми подачі матеріалу: експертні інтерв'ю, панельні дискусії, аналітичні огляди, розбір конкретних випадків з практики. Така варіативність дозволяє підтримувати інтерес аудиторії та ефективно розкривати різні аспекти тематики. Кожен випуск структурований таким чином, щоб забезпечити логічний розвиток теми та зберегти динаміку подачі матеріалу.

При розробці концепції також враховувалися технічні можливості та обмеження подкастингу як формату. Було визначено оптимальні технічні параметри запису та монтажу, що забезпечують високу якість звуку та зручність прослуховування. Важливим аспектом є також вибір платформ для

розповсюдження подкасту, що враховує особливості споживання аудіоконтенту цільовою аудиторією.

Суттєвим елементом концепції подкасту є його освітня складова. Кожен випуск, окрім висвітлення основної теми, містить навчальний компонент, спрямований на підвищення професійної компетентності журналістів та медіапрацівників. Це реалізується через включення практичних порад, розбір типових помилок та надання конкретних інструментів і методик для роботи в умовах війни. Такий підхід робить подкаст корисним не лише для досвідчених журналістів, але й для початківців у професії. [4]

Важливою особливістю формату є його адаптивність до змін у медіасередовищі та розвитку ситуації в країні. Концепція подкасту передбачає можливість оперативного реагування на нові виклики та тенденції у висвітленні воєнних подій. Це досягається через гнучке планування випусків та можливість включення актуальних тем у відповідь на запити аудиторії або зміни в медіаландшафті.

Особлива увага приділяється міжнародному аспекту висвітлення війни. У подкасті розглядаються особливості роботи як українських, так і закордонних журналістів, що дозволяє обмінюватися досвідом та вивчати різні підходи до висвітлення конфлікту. Це сприяє розширенню професійного кругозору аудиторії та впровадженню кращих міжнародних практик у вітчизняну журналістику.

При розробці концепції враховувалася також необхідність створення унікального звукового оформлення подкасту. Було розроблено оригінальні музичні заставки та звукові елементи, що створюють відповідну атмосферу та допомагають структурувати контент. Професійне звукове оформлення підвищує якість сприйняття матеріалу та виділяє подкаст серед інших медіапродуктів. [2]

Концепція подкасту також передбачає створення додаткових матеріалів, що доповнюють основний контент. Це включає текстові транскрипти випусків, корисні посилання, інфографіку та інші ресурси, які допомагають глибше

опрацювати тему та зробити контент більш доступним для різних категорій користувачів. Такий мультимедійний підхід розширює можливості для засвоєння інформації та підвищує практичну цінність подкасту.

Важливим аспектом концепції є забезпечення сталості проєкту. Це включає розробку стратегії монетизації, пошук партнерств з медіаорганізаціями та освітніми установами, а також планування довгострокового розвитку подкасту. Такий підхід дозволяє забезпечити регулярність випусків та підтримувати високу якість контенту протягом тривалого часу. [9]

У рамках концепції також передбачено проведення супутніх заходів – вебінарів, майстер-класів та зустрічей з експертами, що дозволяє розширити вплив подкасту та створити додаткові можливості для професійного розвитку аудиторії. Такі заходи сприяють формуванню активної професійної спільноти навколо проєкту та підвищують його практичну цінність.

При формуванні концепції подкасту особлива увага приділяється також візуальній складовій проєкту, незважаючи на те, що подкастинг є передусім аудіальним форматом. Розроблено унікальний візуальний стиль, який включає логотип, обкладинки епізодів та елементи оформлення соціальних мереж. Це допомагає створити впізнаваний бренд та полегшує просування подкасту на різних платформах. Візуальні елементи розроблені з урахуванням специфіки воєнної тематики, але водночас уникають надмірної драматизації та дотримуються професійного стилю.

Важливим елементом концепції є структурування сезонів подкасту за тематичними блоками. Кожен сезон складається з 10-12 епізодів, об'єднаних спільною темою або напрямком дослідження журналістської роботи під час війни. Такий підхід дозволяє глибоко розкрити кожен тему та створити логічну послідовність у подачі матеріалу. Перший сезон присвячений базовим аспектам роботи журналістів у воєнний час, другий – спеціалізованим темам та поглибленому аналізу окремих аспектів професійної діяльності.

Концепція подкасту передбачає також створення архіву корисних матеріалів та ресурсів для журналістів. Це включає збірки методичних

рекомендацій, шаблони документів, чек-листи для роботи в зоні конфлікту, контакти організацій, що надають підтримку журналістам. Такий ресурсний центр стає додатковою цінністю для аудиторії та допомагає втілити теоретичні знання у практичну діяльність.

Особлива увага в концепції приділяється питанням психологічної підтримки журналістів. У кожному сезоні передбачені епізоди за участю психологів та експертів з подолання професійного вигорання. Це допомагає підтримувати психологічне здоров'я працівників медіа та надавати їм інструменти для роботи з травматичним досвідом. Такий підхід відображає розуміння комплексних викликів, з якими стикаються журналісти під час висвітлення війни. [29]

При розробці концепції враховано також необхідність створення мережі професійних контактів та партнерств. Подкаст співпрацює з провідними медіаорганізаціями, журналістськими об'єднаннями та освітніми установами. Це дозволяє залучати кращих експертів, розширювати аудиторію та забезпечувати високу якість контенту. Партнерства також сприяють просуванню подкасту та підвищенню його авторитетності в професійному середовищі.

Ключовим аспектом концепції подкасту є його адаптація до сучасних медіатрендів та технологічних можливостей. У процесі створення враховується тенденція до розвитку мобільного споживання контенту, що зумовлює необхідність оптимізації аудіофайлів для якісного відтворення на різних пристроях. Подкаст має бути доступним на популярних платформах, таких як Spotify, Apple Podcasts, Google Podcasts, а також через офіційний вебсайт проєкту. Для зручності слухачів передбачено наявність додаткових матеріалів у вигляді текстових розшифровок випусків, що сприяє ширшому охопленню аудиторії, включаючи людей із порушеннями слуху.

Важливою складовою є також інтеграція в соціальні мережі, що дозволяє не лише просувати подкаст, а й підтримувати активний зв'язок з аудиторією. Офіційні сторінки у Facebook, Instagram та Twitter виконують функцію

додаткових інформаційних майданчиків, де слухачі можуть ділитися думками, обговорювати випуски, а також отримувати ексклюзивний контент – наприклад, короткі відеофрагменти з гостями, анонси майбутніх тем та закулісні матеріали. Також розглядається можливість створення Telegram-каналу або спільноти в Discord, що дозволить ще більше залучити аудиторію до обговорення тем, пов'язаних із журналістикою у воєнний час.

Особлива увага приділяється питанню залучення експертів та гостей подкасту. Для забезпечення високого рівня дискусії до участі запрошуються як українські, так і міжнародні фахівці: репортери, редактори, медіаменеджери, представники правозахисних організацій та військові аналітики. Це дозволяє не лише розглядати локальний контекст війни, а й порівнювати його з досвідом висвітлення військових конфліктів в інших країнах. Важливим аспектом є залучення до розмови практикуючих військових журналістів, які безпосередньо працюють у зонах бойових дій, та можуть поділитися унікальними інсайтами щодо безпеки, етики та методів роботи в екстремальних умовах. [4]

Одним із стратегічних напрямів розвитку подкасту є його співпраця з освітніми установами. Планується створення партнерських відносин з факультетами журналістики провідних університетів України для використання випусків подкасту як навчального матеріалу. Це може включати розробку спеціальних тематичних лекцій або воркшопів за участю ведучих та гостей подкасту. Такий підхід сприяє не лише популяризації проєкту, а й формуванню нової генерації журналістів, готових працювати в умовах кризових ситуацій.

Не менш важливим елементом є розвиток стратегії монетизації, що дозволить забезпечити фінансову сталість проєкту. Передбачено кілька можливих джерел фінансування: грантові програми, співпраця зі спонсорами, донати слухачів через Patreon або Buy Me a Coffee, а також потенційна реклама від перевірених партнерів, які поділяють редакційні цінності подкасту. У цьому контексті важливо дотримуватися принципів незалежності та прозорості, аби уникнути впливу комерційних інтересів на зміст випусків.

Подкаст також прагне стати частиною глобальної професійної спільноти, беручи участь у міжнародних подіях, конференціях та фестивалях подкастингу. Це сприятиме розширенню аудиторії та залученню нових експертів для участі в епізодах. Крім того, міжнародні контакти допоможуть поширювати український досвід роботи журналістів у воєнний час на світовій арені, що є важливим з огляду на глобальну підтримку України.

Зрештою, концепція подкасту передбачає його гнучкість та готовність до змін. У процесі роботи аналізуватимуться показники ефективності, такі як кількість прослуховувань, зворотний зв'язок від аудиторії, рівень залучення в соціальних мережах. Це дозволить оперативно реагувати на запити слухачів, вдосконалювати контент та розширювати його можливості відповідно до актуальних потреб медійної спільноти. У перспективі передбачається не лише розвиток основного подкасту, а й можливість створення додаткових проєктів – наприклад, міні-серіалів або спецвипусків, присвячених окремим журналістським розслідуванням або історіям з війни. Таким чином, «Журналістика і війна» стане не просто інформаційним ресурсом, а важливим елементом підтримки та розвитку професійної журналістики в кризові часи. [34]

Таким чином, розроблена концепція подкасту «Журналістика і війна» представляє собою комплексний підхід до створення професійного медіапродукту, що відповідає актуальним потребам журналістської спільноти та широкої аудиторії. Поєднання освітньої складової, практичної спрямованості, інтерактивності та професійних стандартів створює основу для успішної реалізації проєкту та його подальшого розвитку в медіапросторі.

2.2. Технічні аспекти виробництва подкасту

Технічне забезпечення виробництва подкасту «Журналістика і війна» базується на комплексному підході до створення якісного аудіоконтенту з

урахуванням специфіки формату та потреб цільової аудиторії. Процес виробництва включає кілька ключових етапів, кожен з яких вимагає відповідного технічного оснащення та дотримання професійних стандартів звукозапису. У цьому розділі детально розглянемо всі технічні аспекти, від базового обладнання до складних процесів постпродакшну.

Основу технічного оснащення для запису подкасту складає професійне аудіообладнання. Для забезпечення високої якості звуку використовується студійний мікрофон Shure SM7B, який є індустріальним стандартом для подкастингу завдяки своїм характеристикам та можливості ефективного придушення сторонніх шумів. Цей мікрофон обрано через його винятково збалансовану частотну характеристику та здатність справлятися з найбільш поширеними проблемами студійного запису, такими як проникнення низькочастотних шумів та резонанси приміщення. Для підвищення якості сигналу використовується підсилювач Cloudlifter CL-1, який забезпечує чисте підсилення сигналу на 25 дБ без внесення додаткових шумів. [21]

Мікрофон підключається через аудіоінтерфейс Focusrite Scarlett 2i2, що забезпечує чисте підсилення сигналу та якісне аналогово-цифрове перетворення. Цей інтерфейс обрано за його надійність, низький рівень власних шумів та якісні попередні підсилювачі. Додатково використовується підвісний тримач для мікрофона з поп-фільтром, що мінімізує механічні шуми та захищає від небажаних звуків при вимові приголосних.

Для моніторингу звуку під час запису використовуються студійні навушники Audio-Technica ATH-M50x, які дозволяють точно контролювати якість записуваного матеріалу. Їх вибір обумовлений плоскою частотною характеристикою та здатністю точно відтворювати деталі звуку, що критично важливо для оцінки якості запису в реальному часі. Додатково студія обладнана моніторами KRK Rokit 5 G4 для фінального зведення та мастерингу матеріалу.

Особлива увага приділяється організації студійного простору. Приміщення площею 20 квадратних метрів обладнане професійними акустичними панелями Primacooustic, розміщеними в ключових точках для

контролю ранніх відбиттів та мінімізації стоячих хвиль. На стелі встановлені дифузори для розсіювання звукових хвиль та запобігання появі небажаних акустичних артефактів. Підлога покрита спеціальним акустичним ковровіном для зменшення відбиттів від нижньої поверхні. [39]

Для забезпечення максимальної ізоляції від зовнішніх шумів використовується система подвійних стін з повітряним прошарком та звукоізоляційним матеріалом. Вікна обладнані спеціальними звукоізоляційними панелями, які можуть закриватися під час запису для досягнення максимальної тиші в приміщенні. Вентиляційна система спроектована з урахуванням вимог до низького рівня шуму та обладнана шумопоглинаючими елементами.

Для віддалених інтерв'ю обладнано окрему технічну зону з декількома резервними каналами інтернет-зв'язку. Основний канал забезпечується оптоволоконним з'єднанням зі швидкістю 1 Гбіт/с, а резервний - через мобільний 4G модем. Для забезпечення стабільності з'єднання використовується спеціалізований маршрутизатор з функцією балансування навантаження та автоматичного перемикавання між каналами у випадку збоїв.

Програмне забезпечення для запису та обробки звуку включає комплексний набір професійних інструментів. Основним програмним продуктом для запису та монтажу є Adobe Audition CC 2024, який надає широкі можливості для багатодоріжкового редагування та обробки звуку. Програма обрана за її потужні інструменти редагування, вбудовані ефекти та плагіни, а також можливість інтеграції з іншими продуктами Adobe Creative Suite. [4]

Для віддалених інтерв'ю використовується комбінація декількох технологій. Основний відеозв'язок здійснюється через Zoom Pro з налаштуваннями високої якості аудіо (Original Sound) та додатковими функціями запису. Паралельно використовується Zencast Premium для окремого запису аудіодоріжок кожного учасника у форматі WAV з частотою дискретизації 48 кГц та розрядністю 24 біт. Це забезпечує максимальну якість звуку та можливість детальної обробки кожної доріжки окремо.

Процес постпродакшну включає багаторівневу систему обробки звуку з використанням професійних плагінів та інструментів. Перший етап включає очищення аудіо від шумів та небажаних артефактів за допомогою комплексу iZotope RX 10 Advanced. Цей інструмент дозволяє ефективно видаляти фонові шуми, клацання, призвуки та інші небажані елементи без погіршення якості основного сигналу. Особлива увага приділяється модулям De-click, De-hum та Spectral De-noise, які забезпечують високоякісне очищення звуку.

Наступним етапом є динамічна обробка, яка включає компресію та лімітування. Використовується багатосмуговий компресор Waves С6, який дозволяє точно контролювати динамічний діапазон у різних частотних діапазонах. Для голосу застосовуються спеціальні налаштування, що забезпечують природне звучання при збереженні розбірливості та чіткості мовлення. Додатково використовується лімітер FabFilter Pro-L 2 для контролю пікових значень та запобігання перевантаженню сигналу. [7, с. 54]

Еквалізація здійснюється за допомогою прецизійного еквалайзера FabFilter Pro-Q 3, який дозволяє здійснювати точні корекції частотного балансу з візуальним контролем спектру. Для кожного голосу створюється індивідуальний пресет еквалізації, що враховує особливості тембру та характеристики мікрофона. Особлива увага приділяється обробці низьких частот для забезпечення чіткості мовлення та видалення небажаних резонансів.

Для покращення просторового звучання використовується ревербератор Valhalla Room, який додає природну акустичну атмосферу до записів, зроблених у студії з сухою акустикою. Налаштування ревербератора підібрані таким чином, щоб створювати ефект природного приміщення без надмірної «розмитості» звуку. Додатково використовується стерео-процесор iZotope Imager для розширення стереобазиса та покращення просторового враження. [38, с. 58]

Музичне оформлення подкасту створюється з використанням професійного програмного забезпечення Logic Pro X та бібліотеки ліцензійної музики від Artlist.io. Для створення унікальних джінглів та переходів

використовується синтезатор Native Instruments Massive X та семплер Kontakt 7 з колекцією професійних звукових бібліотек. Вся музика міксується та мастериться окремо перед інтеграцією в основний контент подкасту.

Особлива увага приділяється процесу фінального мастерингу. Використовується ланцюжок обробки, що включає еквалайзер Equilibrium, багатосмуговий компресор Pro-MB та фінальний лімітер Pro-L 2. Всі епізоди нормалізуються до цільового рівня гучності -16 LUFS для стерео відповідно до сучасних стандартів подкастингу. Додатково контролюється пікове значення сигналу, яке не повинно перевищувати -1 dBTP.

Система резервного копіювання матеріалів організована на декількох рівнях. Первинне копіювання здійснюється на локальний RAID-масив, налаштований у конфігурації RAID 1 для забезпечення миттєвого дзеркалювання даних. Друге резервне копіювання виконується на мережеве сховище Synology NAS, яке також налаштоване в режимі RAID для додаткової надійності. Третій рівень резервного копіювання включає автоматичне завантаження файлів у хмарне сховище Backblaze B2 з шифруванням даних. [6]

Система управління проектом подкасту базується на використанні спеціалізованого програмного забезпечення для планування та контролю виробничого процесу. Використовується комбінація Trello для управління завданнями та Airtable для створення детальних виробничих календарів та відстеження статусу кожного епізоду. Додатково впроваджено систему Google Workspace для колаборації команди та спільної роботи над документами.

Окремої уваги заслуговує технічне забезпечення процесу транскрибації епізодів. Використовується комбінація автоматичного розпізнавання мови через API сервісу Assembly AI та ручної перевірки та корекції тексту. Для оптимізації цього процесу розроблено спеціальний робочий процес з використанням програмного забезпечення Descript, яке дозволяє синхронізувати текст з аудіо та здійснювати швидке редагування.

Для забезпечення якісного звуку при записі віддалених гостей розроблено спеціальний технічний протокол. Гостям надається детальна інструкція з

налаштування обладнання та вибору приміщення для запису. При необхідності надається портативний комплект звукозаписувального обладнання, який включає USB-мікрофон Rode NT-USB Mini, поп-фільтр та акустичний екран. Додатково проводиться попередня технічна консультація та тестовий запис для перевірки якості звуку. [31]

Публікація подкасту здійснюється через платформу Anchor, яка забезпечує автоматичну дистрибуцію на всі основні подкаст-платформи. Для кожного епізоду створюються детальні метадані, включаючи опис, теги, часові мітки та розширені примітки. Додатково використовується система Chartable для відстеження статистики прослуховувань та аналітики аудиторії.

Технічна підтримка соціальних мереж подкасту включає використання професійного програмного забезпечення для створення візуального контенту. Adobe Premiere Pro використовується для створення відеоанонсів та короткометражних відеороликів для соціальних мереж. Adobe After Effects застосовується для створення анімованої графіки та візуальних ефектів. Для обробки фотографій та створення статичних візуальних матеріалів використовується Adobe Photoshop та Illustrator. [36]

Система автоматизації публікацій в соціальних мережах базується на використанні Buffer Enterprise з додатковими модулями для аналітики та планування контенту. Додатково використовується Canva Pro для швидкого створення візуального контенту та Later для планування публікацій в Instagram.

Особлива увага приділяється технічному забезпеченню безпеки даних та захисту конфіденційної інформації. Всі робочі станції обладнані програмним забезпеченням BitDefender Total Security для захисту від шкідливого програмного забезпечення. Доступ до файлів здійснюється через систему двофакторної автентифікації, а всі чутливі дані шифруються за допомогою VeraCrypt.

Для забезпечення безперервності виробничого процесу створено резервну студію з базовим комплектом обладнання, яка може бути використана у випадку технічних проблем з основною студією. Резервна студія обладнана

мікрофоном Rode Procaster, аудіоінтерфейсом Audient iD4 та ноутбуком з попередньо встановленим необхідним програмним забезпеченням. [2]

Технічне оснащення подкасту постійно оновлюється відповідно до появи нових технологій та інструментів. Регулярно проводиться аудит технічного стану обладнання та оновлення програмного забезпечення. Команда технічних спеціалістів постійно відслідковує нові розробки в галузі аудіовиробництва та впроваджує інновації, які можуть покращити якість контенту.

Технічна складова подкасту «Журналістика і війна» відіграє ключову роль у створенні якісного контенту, адже саме вона дозволяє передати не лише змістовну частину розмов, а й забезпечити чистий, глибокий і професійний звук, що формує довіру аудиторії та занурює її в атмосферу подкасту. Важливість належного технічного забезпечення полягає не лише в тому, щоб забезпечити якісне звучання голосів ведучих та гостей, а й у зручності та надійності процесу запису, монтажу й дистрибуції епізодів.

Одним із центральних аспектів є безперебійне функціонування всіх компонентів студії, що включає ретельне тестування обладнання перед кожним записом. Перед початком кожного епізоду проводиться перевірка мікрофонів, аудіоінтерфейсу, навушників і моніторів, аби впевнитися, що рівні гучності збалансовані, а жодні сторонні шуми не впливають на якість запису. Ведучі та гості розташовуються в спеціально підготовленому просторі, що дозволяє уникнути відлуння, небажаних резонансів і шумів навколишнього середовища. Особливу увагу приділяють правильному розміщенню мікрофонів – оптимальна відстань між ротом мовця та капсулем мікрофона дозволяє отримати чітке та насичене звучання без потреби у надмірній корекції на етапі постпродакшну. [17]

Під час запису важливо уникати перевантаження звукового сигналу, тому рівень вхідного сигналу регулюється таким чином, щоб уникнути кліпінгу та перевищення допустимого рівня гучності. Це досягається за допомогою попередніх підсилювачів аудіоінтерфейсу, а також використанням динамічної обробки вже на етапі запису – наприклад, застосуванням легкого

компресування сигналу. Оскільки діапазон голосів ведучих та гостей може відрізнитися, на рівні цифрового зведення використовуються точні параметри еквалізації, що допомагають зробити звучання кожного голосу природним і чітким.

Важливу роль відіграє також контроль фонового шуму, який може виникати через технічні фактори або навколишнє середовище. Навіть у добре підготовленому приміщенні можуть виникати незначні сторонні звуки, тому під час постпродакшну активно використовуються інструменти шумозниження. Наприклад, програмне забезпечення iZotope RX 10 дозволяє видалити такі артефакти, як електричний гул, клацання чи випадкові звуки від доторку до мікрофона. Завдяки спектральному аналізу шумів можливо ідентифікувати навіть ті звуки, які не завжди помітні на слух, але впливають на загальну якість звучання. [15, с. 65]

Процес зведення аудіодоріжок передбачає детальну роботу над кожним елементом запису. Особливої уваги потребує балансування рівня гучності між голосами ведучих та гостей. Оскільки кожен спікер має власний тембр і стиль мовлення, необхідно зводити аудіодоріжки таким чином, щоб діалог звучав природно та не мав різких перепадів гучності. Для цього застосовуються інструменти автоматичного вирівнювання рівня, такі як Waves Vocal Rider, які допомагають зберегти динаміку мовлення, але водночас запобігають надмірним змінам рівня гучності.

Додатковою частиною технічного забезпечення є музичний супровід та звукові ефекти, які відіграють роль не лише декоративного елемента, а й важливого інструменту створення емоційного наповнення подкасту. У подкасті «Журналістика і війна» використовується ретельно підібрана ліцензійна музика, яка доповнює атмосферу випусків, створюючи відчуття динаміки або підкреслюючи важливі моменти. Для цього музичні треки міксуються таким чином, щоб вони не перекривали голоси ведучих та гостей, а залишалися на фоні, додаючи просторовості запису. [11]

Фінальний етап обробки – це мастеринг, який передбачає доведення аудіо до стандартів мовлення для подкастингових платформ. Важливим параметром є середня гучність запису, яка має відповідати рівню -16 LUFS, що є стандартом для цифрового мовлення. Це дозволяє забезпечити комфортне прослуховування подкасту незалежно від пристрою, на якому його відтворюють – чи то навушники, чи то автомобільна аудіосистема. Під час мастерингу також коригуються частотні характеристики аудіо, щоб уникнути надмірної яскравості чи глухого звучання.

Завершальним технічним аспектом є підготовка та публікація подкасту на всіх основних платформах. Важливим завданням є коректне налаштування метаданих – вказання назви епізоду, ключових слів, хронометражу та опису змісту, що допомагає аудиторії швидше знаходити та споживати контент. Відстеження статистики прослуховувань дозволяє аналізувати поведінку слухачів, визначати найпопулярніші теми та вдосконалювати підхід до створення майбутніх випусків.

Окрім аудіо, важливим технічним компонентом є візуальний супровід подкасту. Для кожного епізоду створюються графічні матеріали – обкладинки, публікації для соціальних мереж та відеоанонси. Використання таких інструментів, як Adobe Photoshop, Illustrator і After Effects, дозволяє створювати професійний візуальний контент, що допомагає залучати нову аудиторію. Анімаційні вставки та субтитри до відеофрагментів підвищують залученість глядачів, роблячи подкаст доступнішим для ширшої аудиторії. [16, с. 98]

Окремо слід зазначити про технічні заходи безпеки, які включають резервне копіювання всіх записів на кількох рівнях. Використання RAID-масивів, хмарного зберігання та зашифрованих архівів гарантує збереження матеріалів навіть у разі технічних збоїв або втрати основних даних. Це забезпечує стабільність проекту та гарантує, що навіть у непередбачуваних ситуаціях всі випуски залишаться доступними для аудиторії.

Таким чином, технічні аспекти виробництва подкасту «Журналістика і війна» представляють собою комплексну систему, що забезпечує створення

високоякісного аудіоконтенту з дотриманням усіх професійних стандартів. Постійне вдосконалення технічної бази та впровадження нових рішень дозволяє підтримувати конкурентоспроможність проєкту та відповідати зростаючим очікуванням аудиторії щодо якості продукту.

2.3. Структура та драматургія епізодів

Структура та драматургічна побудова епізодів подкасту «Журналістика і війна» базується на чітких принципах оповіді та журналістських стандартах, що забезпечує максимальну ефективність донесення інформації до аудиторії. При розробці структури кожного епізоду враховувалися як загальні драматургічні закономірності, так і специфіка формату аудіопрограми та особливості висвітлення воєнної тематики. Головним завданням є створення цілісного нарративу, який не лише інформує, але й емоційно залучає слухача до теми.

Основоположним принципом структурної організації епізодів виступає тричастинна композиція, що включає вступну частину, основний розвиток теми та завершення. Така будова дозволяє створити цілісну розповідь та утримувати увагу слухачів протягом усього випуску. Вступна частина тривалістю 3-5 хвилин містить короткий привабливий фрагмент – яскравий уривок з розмови або цитату, що привертає увагу та окреслює основну проблематику епізоду. Після цього слідує стандартна музична заставка програми та представлення теми й гостя ведучим. [4]

Драматургія вступної частини будується таким чином, щоб одразу занурити слухача в контекст теми. Використання гострих та актуальних питань, що стосуються роботи журналістів, представлення проблемних ситуацій через конкретні приклади та застосування звукових фрагментів з місця подій – все це створює потужний вступний акорд, який визначає подальший розвиток епізоду. Важливим елементом є також короткий огляд ключових аспектів, що будуть розглянуті в програмі, що допомагає слухачеві зорієнтуватися та підготуватися до сприйняття складного матеріалу.

Основна частина епізоду, яка триває 25-35 хвилин, розгортається за принципом поступового розкриття теми через діалог з гостем або фахівцем. У цій частині надзвичайно важливим є чергування різних форматів подачі інформації: безпосередня розмова, звукові фрагменти з місця подій, коментарі експертів, особисті історії. Такий підхід забезпечує динамічність розповіді та

запобігає одноманітності викладу. При цьому кожен елемент виконує свою специфічну функцію у загальній драматургічній структурі.

Особлива увага приділяється роботі зі звуковими матеріалами з місця подій. Їх включення в структуру випуску відбувається за принципом документальної розповіді, коли реальні звуки та голоси створюють ефект присутності та підсилюють емоційний вплив. Використання таких матеріалів вимагає ретельного підходу до їх відбору, забезпечення належної якості звуку та дотримання етичних норм, особливо коли йдеться про чутливий контент. Важливо також враховувати психологічний вплив таких матеріалів на аудиторію та забезпечувати відповідний контекст для їх сприйняття.[30]

У процесі розвитку епізоду значна увага приділяється створенню емоційної напруги та її правильному розподілу протягом всього випуску. Це досягається через чергування різних за емоційним навантаженням фрагментів, використання музичних переходів та звукових ефектів, які допомагають керувати увагою слухача та створювати необхідний настрій. При цьому важливо дотримуватися балансу між емоційною складовою та інформативністю матеріалу.

Драматургія основної частини епізоду базується на принципі поступового нарощування складності та глибини розкриття теми. Початкові фрагменти зазвичай присвячені загальному контексту та базовим аспектам проблематики, після чого відбувається перехід до більш складних та специфічних питань. Це дозволяє утримувати увагу слухачів та забезпечувати послідовне розуміння матеріалу. Важливим елементом є також включення різних точок зору та підходів до розглянутої проблеми, що створює об'ємну картину та стимулює критичне мислення аудиторії. [29]

Особливе місце в структурі епізоду займають особисті історії та досвід журналістів, які працюють в умовах війни. Ці розповіді не лише ілюструють теоретичні аспекти, але й створюють емоційний зв'язок з аудиторією, допомагають краще зрозуміти специфіку роботи медійників у складних умовах.

При цьому важливо забезпечити баланс між особистісним началом та професійним аналізом ситуації.

Завершальна частина епізоду, тривалістю 5-7 хвилин, виконує функцію підсумування та закріплення основних ідей. У цій частині відбувається узагальнення ключових думок, формулювання практичних висновків та рекомендацій. Важливим елементом є створення емоційного завершення – фінального акорду, який залишає у слухачів відчуття завершеності та спонукає до подальших роздумів над темою. Також у фінальній частині може міститися анонс наступних випусків та запрошення до обговорення теми.

Розглядаючи технічні аспекти драматургічної побудови, варто відзначити важливість правильного темпоритму епізоду. Чергування динамічних та спокійних фрагментів створює необхідну ритмічну структуру, яка допомагає утримувати увагу слухачів. При цьому важливо враховувати особливості сприйняття аудіоконтенту – необхідність чіткої структури, повторення ключових тез, використання звукових позначень для переходів між різними частинами епізоду. [11]

Значна увага приділяється роботі з експертними коментарями та розмовами. Їх інтеграція в структуру епізоду відбувається за принципом найбільшої значущості – найважливіші думки та висновки розміщуються в ключових точках випуску. При цьому обов'язковим є забезпечення логічного переходу між різними частинами розмови, створення контексту для кожного експертного коментаря. Це допомагає зберегти цілісність розповіді та забезпечити послідовне розкриття теми.

У процесі створення епізодів використовуються різні оповідні техніки: послідовна розповідь, повернення до минулого, паралельні сюжетні лінії. Вибір конкретної техніки залежить від теми епізоду та характеру матеріалу. Наприклад, при розповіді про роботу журналістів у небезпечних зонах ефективним є використання нелінійної структури з чергуванням теперішнього часу та спогадів, що допомагає створити більш об'ємну картину подій.

Робота зі звуковим оформленням епізодів вимагає особливої уваги. Музичний супровід, природні звуки, звукові ефекти використовуються не лише як технічні елементи, але й як важливі драматургічні інструменти, що допомагають створити потрібну атмосферу та підкреслити ключові моменти розповіді. При цьому важливо дотримуватися балансу – звукове оформлення не повинно відволікати від змісту або перевантажувати сприйняття.

Оскільки подкаст присвячений темі журналістики в умовах війни, особлива увага приділяється етичним аспектам подачі інформації. У структурі кожного епізоду передбачені моменти для роздумів над етичними проблемами, з якими стикаються журналісти, обговорення професійних стандартів та відповідальності засобів масової інформації. Це допомагає не лише розкрити практичні аспекти роботи, але й створити простір для професійного обговорення. [5]

Важливим аспектом драматургічної побудови є створення емоційного зв'язку з аудиторією. Це досягається через використання різноманітних прийомів: особисті історії, діалоги, звукові замальовки, які допомагають слухачам відчувати себе частиною розповіді. При цьому важливо зберігати баланс між емоційним впливом та інформативністю, не допускаючи надмірної драматизації або спрощення складних тем.

У структурі епізодів також передбачено місце для взаємодії з аудиторією – звернення до слухачів з питаннями, запрошення до обговорення в соціальних мережах, анонси майбутніх випусків. Це створює ефект залученості слухачів та формує активну аудиторію подкасту. Важливим аспектом є також включення конкретних пропозицій щодо того, як слухачі можуть застосувати отриману інформацію або долучитися до обговорення теми.

При розробці драматургії епізодів враховується також необхідність створення зв'язків між різними випусками подкасту. Це досягається через використання наскрізних тем, повернення до раніше обговорених питань, створення тематичних серій. Такий підхід допомагає формувати цілісне

сприйняття проєкту та заохочує аудиторію до регулярного прослуховування нових епізодів.

Структура та драматургія кожного епізоду подкасту «Журналістика і війна» ґрунтується на динамічній та осмисленій подачі матеріалу, яка поєднує інформативність, емоційність та професійні журналістські стандарти. Оскільки тематика подкасту стосується висвітлення війни, а також ролі журналістів у цих умовах, важливим завданням є не лише передача фактів, а й створення атмосфери, яка дозволить слухачам зануритися в тему, відчувати її на емоційному рівні та сформуванню власне критичне бачення. [9]

Кожен епізод починається із зацікавлення аудиторії – це може бути фрагмент гострої розмови, уривок з репортажу, цитата або звуковий елемент, що одразу занурює слухача в контекст події. Такий прийом використовується для створення ефекту занурення: важливо, щоб ще до початку розмови аудиторія відчувала тематику випуску, усвідомила її значущість і зацікавилася подальшим розвитком. Наприклад, якщо темою епізоду є робота журналістів у зоні активних бойових дій, початок може включати звуковий уривок із фронтового репортажу або запис свідчень кореспондента, який перебуває під обстрілом. Такий прийом не лише створює драматичний ефект, але й наочно демонструє контекст, що допомагає слухачам емоційно відчувати важливість розглядуваної теми.

Після цього йде класична музична заставка, яка виконує дві функції: по-перше, вона слугує фірмовим звуковим маркером подкасту, що дозволяє слухачам одразу впізнати випуск, а по-друге, допомагає створити плавний перехід до основної частини розмови. Ведучий починає програму з короткого представлення теми та гостя, визначаючи ключові питання, які будуть розглядатися. Тут важливо не просто перерахувати аспекти, що обговорюватимуться, а й подати їх таким чином, щоб викликати у слухача інтерес. Для цього використовуються техніки сторітелінгу – питання формулюються як частина загального наративу, а не просто як перелік тем. Наприклад, замість сухої заяви «Сьогодні ми поговоримо про небезпеку роботи

журналістів на фронті» може бути сформульовано більш емоційне запитання: «Що відчуває журналіст, коли під час прямого ефіру починається обстріл? Як приймати рішення, які можуть коштувати життя?» Такі вступи не лише тримають увагу, а й задають правильний тон всьому випуску.

Основна частина, яка триває 25-35 хвилин, структурована так, щоб не лише подати фактичну інформацію, але й утримувати динаміку та ритм розмови. Один із ключових принципів – чергування розповідей та аналітики. Якщо в студії присутній журналіст, який працював у зоні бойових дій, важливо не просто дати йому слово, а й підкріплювати його розповіді коментарями експертів, звуковими фрагментами або історичними паралелями. Наприклад, якщо розмова йде про репортажі з Бахмута, можна вставити уривок з репортажу кореспондента, який перебував у місті під час активних боїв, а потім дати коментар військового експерта, який пояснює оперативну ситуацію. Такий підхід створює багат шаровість контенту – слухач отримує не просто особисті історії, а й аналітичне пояснення подій. [7]

Ще один важливий елемент – ритмічне та тональне балансування випуску. У подкастах, що стосуються воєнної тематики, дуже легко впасти в надмірний драматизм або, навпаки, зробити матеріал занадто сухим і технічним. Тому вкрай важливо чергувати емоційні та інформаційні блоки. Наприклад, після важкої розповіді про небезпечні умови роботи журналістів варто зробити паузу – використати більш нейтральний перехідний фрагмент, який дасть слухачеві можливість осмислити почуте. Це може бути вставка музики, короткий історичний контекст або навіть питання від ведучого, яке стимулює до роздумів. Такі моменти важливі не лише для драматургії, а й для психологічного комфорту аудиторії.

Динаміка випуску також підтримується варіативністю форматів. В одному епізоді можуть чергуватися діалог, документальні уривки, особисті історії та навіть елементи живої реконструкції подій. Наприклад, якщо йдеться про історію журналіста, якого взяли в полон, то замість простої розповіді можна відтворити ключові моменти цієї історії через аудіодраматизацію – додати

реальні звукові ефекти, фрагменти його щоденникових записів або інтерв'ю з людьми, які допомагали в його визволенні. Це робить випуск більш інтерактивним та захопливим.[8]

Завершальна частина випуску – це не просто підсумок сказаного, а важливий елемент побудови логічної структури подкасту. Тут ведучий не лише узагальнює ключові думки, але й підводить слухачів до певного висновку. Це може бути моральний, професійний чи навіть емоційний акорд, який залишиться з аудиторією після завершення прослуховування. Наприклад, якщо епізод був присвячений тому, як журналісти ризикують життям, щоб донести правду про війну, логічним завершенням буде не лише висновок про важливість цієї роботи, але й заклик до слухачів цінувати якісну журналістику, підтримувати незалежні медіа та бути відповідальними споживачами інформації.

Крім того, в кінці кожного випуску може бути анонс наступних тем або запрошення до взаємодії – можливість ставити запитання, ділитися враженнями в соціальних мережах або пропонувати теми для майбутніх розмов. Така взаємодія створює відчуття спільноти та допомагає аудиторії відчувати себе частиною процесу.

Драматургічна структура епізодів «Журналістика і війна» базується на поєднанні журналістської об'єктивності, емоційного занурення та чіткої композиційної побудови. Вона дозволяє не лише розповідати історії, а й формувати критичне мислення, розширювати розуміння аудиторією складних тем та створювати зв'язок між слухачем і героями подкасту. Саме ця комбінація робить кожен випуск не просто джерелом інформації, а глибоким та насиченим медіапродуктом, який залишає сильне враження та спонукає до подальших роздумів. [6]

Окрема увага приділяється роботі з архівними матеріалами та документальними свідченнями. Їх включення в структуру епізоду вимагає особливого підходу до організації матеріалу, створення відповідного контексту та забезпечення необхідного балансу між історичною достовірністю та

сучасним осмисленням подій. При цьому важливо враховувати специфіку сприйняття таких матеріалів сучасною аудиторією та забезпечувати необхідні пояснення та коментарі.

Висновки до розділу 2

У другому розділі роботи було детально розглянуто методологію створення подкасту «Журналістика і війна». Дослідження охопило ключові аспекти розробки концепції, вибору формату, технічного забезпечення, структурної організації епізодів та дотримання етичних стандартів.

На початковому етапі визначено, що концепція подкасту ґрунтується на потребі висвітлення особливостей роботи журналістів у воєнний час, аналізу викликів, які постають перед медійниками, а також популяризації якісної воєнної журналістики. Головною метою проєкту є створення інформаційної та освітньої платформи для журналістів, студентів медіафакультетів та всіх, хто цікавиться роботою медіа в умовах війни. Подкаст спрямований на обговорення реальних проблем, з якими стикаються журналісти, зокрема щодо перевірки інформації, дотримання стандартів, роботи в екстремальних умовах, захисту джерел та безпеки журналістів.

Формат подкасту визначено як серійний, з випусками тривалістю від 45 до 60 хвилин. Такий хронометраж дозволяє розкривати складні теми детально, не перевантажуючи слухачів. У кожному епізоді розглядається окрема проблема, пов'язана з журналістською діяльністю під час війни, а подача матеріалу реалізується через інтерв'ю з експертами, аналітичні огляди, документальні історії та панельні дискусії. Особлива увага приділяється інтерактивності – подкаст передбачає взаємодію з аудиторією через соціальні мережі, збирання запитань від слухачів та включення їх до випусків.

Важливою частиною дослідження стали технічні аспекти виробництва подкасту. Визначено, що для забезпечення якісного звучання необхідно використовувати професійне обладнання, включаючи конденсаторні

мікрофони, аудіоінтерфейси та спеціальне програмне забезпечення для обробки аудіо, таке як Adobe Audition або Reaper. Особливу увагу приділено запису в польових умовах, адже подкаст включає інтерв'ю з журналістами, які працюють у зонах бойових дій. Для цього передбачено використання портативних рекордерів, а також методів дистанційного запису.

Структура кожного випуску подкасту розроблена з урахуванням необхідності логічного та послідовного викладу матеріалу. Кожен епізод містить вступ, в якому представлена тема та гості; основну частину, що включає інтерв'ю, аналіз або документальні фрагменти; а також підсумковий блок, де узагальнюються основні тези та надаються практичні рекомендації. Такий підхід дозволяє слухачам легко орієнтуватися в матеріалі та краще засвоювати інформацію.

Окремо досліджено питання етичних стандартів під час створення подкасту. Враховуючи чутливість тематики, було визначено, що особливу увагу слід приділяти перевірці джерел, збалансованій подачі інформації, уникненню маніпуляцій та сенсаційності. Крім того, при використанні свідчень очевидців або військових важливо забезпечувати їхню безпеку, що передбачає можливість анонімізації та захисту персональних даних.

Другий розділ роботи дозволив сформулювати цілісне бачення процесу створення подкасту «Журналістика і війна». Було доведено, що для успішної реалізації проєкту необхідно комплексно підходити до всіх етапів – від розробки концепції та вибору формату до технічної реалізації та розповсюдження випусків. Подкаст не лише виконує інформаційну функцію, а й має значний освітній потенціал, сприяючи підвищенню рівня медіаграмотності серед аудиторії. Використання різних форматів подачі матеріалу, зокрема інтерв'ю, документальних фрагментів та аналітики, забезпечує різноманітність контенту та підвищує його привабливість для слухачів.

Також було підкреслено важливість взаємодії з аудиторією, оскільки залучення слухачів до обговорення тем сприяє підвищенню їхньої

зацікавленості та дозволяє подкасту відповідати актуальним запитам суспільства. Значна увага приділена питанням звукового оформлення, яке має бути професійним, але водночас не відволікати від основного змісту.

Зрештою, другий розділ заклав основу для практичної реалізації подкасту, що буде розглянуто в третьому розділі. Практичне впровадження напрацьованої методології дозволить оцінити ефективність обраних підходів, виявити можливі труднощі та розробити рекомендації для подальшого вдосконалення проєкту.

РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ ТА АНАЛІЗ ПОДКАСТУ «ЖУРНАЛІСТИКА І ВІЙНА»

3.1. Процес створення пілотних випусків

Створення пілотних випусків подкасту «Журналістика і війна» є важливим етапом, який дозволяє не лише випробувати концепцію проєкту на практиці, а й оцінити його ефективність, виявити можливі проблеми та адаптувати формат відповідно до потреб аудиторії. Пілотні епізоди виконують функцію тестування всіх ключових аспектів подкасту, зокрема змістового наповнення, технічного забезпечення, драматургічної побудови випусків, а також взаємодії з потенційними слухачами.

Процес створення пілотних випусків розпочався з визначення ключових тематичних напрямків та відбору матеріалу для перших епізодів. Основним критерієм при виборі тем було їхнє актуальне значення для журналістів, які працюють в умовах війни, а також інтерес з боку аудиторії. Важливо було знайти баланс між інформативністю, практичною корисністю та емоційним наповненням контенту. Подкаст мав не лише передавати факти, а й допомагати слухачам краще розуміти специфіку роботи журналістів у кризових умовах.

Одним із ключових викликів у процесі створення пілотних випусків стало визначення оптимальної структури епізодів. У сучасному подкастингу існує кілька підходів до побудови контенту, кожен із яких має свої переваги та недоліки. У випадку подкасту «Журналістика і війна» було вирішено використовувати комбінований підхід, що включає як експертні інтерв'ю, так і аналіз реальних журналістських кейсів. Це дозволяло створювати випуски, які були б не лише інформативними, а й динамічними, зберігаючи увагу слухача протягом усього епізоду. [2, с. 78]

Перший пілотний випуск був присвячений темі безпеки журналістів у зоні бойових дій. Це питання є критично важливим, оскільки робота в умовах війни передбачає серйозні ризики, пов'язані з обстрілами, мінуванням територій, загрозою викрадень або нападами з боку ворожих сил. Для створення

випуску було проведено інтерв'ю з воєнними кореспондентами, які мають багаторічний досвід роботи в гарячих точках, а також із представниками організацій, що займаються навчанням журналістів із питань безпеки. Важливим завданням було передати практичні поради, які можуть бути корисними не лише досвідченим кореспондентам, а й тим, хто лише починає працювати у воєнній журналістиці.

Під час запису першого пілотного випуску особливу увагу приділяли якості звуку, адже подкастинг як медіаформат значною мірою залежить від чистоти та виразності аудіоматеріалу. Було обрано студійний формат запису для основної частини інтерв'ю, що дозволило мінімізувати сторонні шуми та забезпечити належний рівень звукового оформлення. Водночас, для передачі атмосфери реальної журналістської роботи було використано фрагменти записів із польових умов, що додавало контенту автентичності. [11]

Другий пілотний випуск фокусувався на питаннях верифікації інформації в умовах війни. Це одна з ключових проблем, з якими стикаються журналісти, оскільки воєнні конфлікти завжди супроводжуються масованими інформаційними маніпуляціями, поширенням дезінформації та фейкових новин. У рамках випуску було розглянуто конкретні методи перевірки фактів, зокрема аналіз джерел, використання відкритих даних та методології OSINT (Open Source Intelligence). Запрошені експерти, серед яких були журналісти-розслідувачі та фактчекери, поділилися своїм досвідом боротьби з пропагандою та маніпулятивними наративами.

Одним із викликів під час створення другого випуску стало пояснення складних методів верифікації доступною мовою. Подкаст орієнтований не лише на професійних журналістів, а й на широку аудиторію, тому важливо було знайти підхід, що поєднував би аналітичну глибину з доступною подачею матеріалу. Було прийнято рішення використовувати конкретні кейси з практики українських та міжнародних журналістів, які демонстрували реальні ситуації, в яких фактчекінг відіграв ключову роль у висвітленні подій.

Окремим завданням під час створення пілотних випусків стало визначення стилістики ведення подкасту. Сучасний подкастинг пропонує широкий спектр підходів – від формального академічного стилю до неформальних розмовних форматів. У випадку подкасту «Журналістика і війна» було обрано варіант, що поєднує професійну подачу інформації з елементами особистого досвіду журналістів. Це дозволило зробити контент одночасно інформативним та емоційно насиченим. [8]

Аналіз перших пілотних випусків продемонстрував низку важливих спостережень. По-перше, було підтверджено, що формат експертних інтерв'ю працює ефективно, оскільки дозволяє залучати до дискусії фахівців, які мають глибокі знання з теми. По-друге, використання аудіофрагментів із польових умов та реальних журналістських репортажів значно підвищує рівень залученості слухачів. По-третє, важливу роль відіграє монтаж випусків – скорочення пауз, динамічний перехід між блоками інформації та якісне звукове оформлення сприяють кращому сприйняттю контенту.

Результати аналізу пілотних випусків також засвідчили важливість зворотного зв'язку з аудиторією. Для оцінки ефективності епізодів було проведено тестове прослуховування серед фокус-групи, до якої увійшли журналісти, медіаексперти та слухачі, які цікавляться подкастингом. Отримані відгуки допомогли виявити сильні та слабкі сторони випусків. Наприклад, одним із зауважень було те, що деякі сегменти випусків містили надмірну кількість технічних деталей, що могло ускладнювати сприйняття матеріалу для непрофесійної аудиторії.

Наступним кроком після створення перших пілотних випусків стало удосконалення як концептуального, так і технічного аспекту подкасту. Одним із ключових завдань було знайти оптимальний баланс між глибоким аналізом теми та доступністю матеріалу для широкої аудиторії. Аналіз відгуків показав, що слухачі високо оцінили змістовне наповнення, однак деякі з них зазначали, що окремі фрагменти містили надто складну термінологію або технічні аспекти, які потребували додаткових пояснень. Це стало основою для подальшого

коригування структури подкасту, зокрема для спрощення складних тем без втрати аналітичної глибини.

Щоб зробити матеріал більш доступним, було вирішено впровадити спеціальні вставки у вигляді коротких пояснень або уточнень. Вони мали допомагати слухачам, які не є професійними журналістами, швидше розібратися у складних питаннях. Наприклад, коли в епізоді розглядалася тема верифікації інформації, вставки містили коротке пояснення термінів, таких як «геолокація», «метадані», «OSINT» тощо. Це дозволило зберегти насиченість випусків, водночас не перевантажуючи слухачів технічними подробицями. [3]

Крім того, процес створення пілотних випусків показав важливість правильної побудови діалогів у рамках інтерв'ю. Оскільки в подкасті брали участь як журналісти-практики, так і експерти з медіа, кожен з них мав власний стиль комунікації. Деякі гості надавали перевагу чітким і лаконічним відповідям, тоді як інші любили заглиблюватися в деталі. Це створювало виклик у збереженні динамічного темпу епізоду. Для вирішення цієї проблеми було вирішено застосовувати більш активну модерацію з боку ведучого: якщо відповідь ставала надто деталізованою або відходила від головної теми, ведучий мав можливість скеровувати розмову в потрібне русло за допомогою уточнюючих запитань або коротких підсумків сказаного.

Ще одним важливим аспектом, який потребував удосконалення, було використання звукових ефектів і фонові музики. Попри те, що аудіосупровід відігравав роль підсилювача емоційного впливу, тестові прослуховування показали, що в деяких моментах фоновий звук був надто інтенсивним або не зовсім відповідав загальному настрою випуску. В результаті було вирішено переглянути підхід до звукового оформлення: музика та ефекти мали не відволікати від основного змісту, а підкреслювати ключові моменти. Для цього використовувалися спеціальні алгоритми підбору аудіотреків залежно від тональності розмови. Наприклад, якщо обговорювалася тема особистого досвіду журналістів у зоні бойових дій, використовувалися приглушені, ледь помітні фонові музика або звуки, що створювали ефект присутності.

Ще один аспект, який отримав значну увагу, – це структура випусків та їхня тривалість. Аналіз показав, що оптимальний хронометраж одного епізоду становить 40–45 хвилин, оскільки саме такий формат найкраще відповідає звичкам слухачів, які прослуховують подкасти під час поїздок, тренувань або виконання повсякденних справ. Довші випуски, які перевищували 50 хвилин, виявилися менш зручними для сприйняття, особливо якщо вони містили значні обсяги інформації без достатнього розподілу на логічні блоки. Це стало підставою для введення чіткішої структури подачі матеріалу: кожен випуск поділявся на три основні сегменти, кожен з яких тривав приблизно 12-15 хвилин і містив окремий аспект обговорюваної теми. [4]

Під час роботи над пілотними випусками також постало питання про формат подальшої взаємодії з аудиторією. Було зрозуміло, що подкаст не повинен існувати у вакуумі – він має бути частиною ширшої інформаційної екосистеми. Для цього було вирішено розширити присутність подкасту в соціальних мережах, створивши спеціальні акаунти для обговорення тем, анонсування випусків та збору зворотного зв'язку. Особливу увагу приділили формату коментарів та обговорень – слухачам пропонували не лише висловлювати свою думку, а й ставити запитання до гостей, що допомагало формувати тематику майбутніх випусків. Це також сприяло залученню більш широкої аудиторії, оскільки користувачі соціальних мереж могли ділитися своїми думками, залучаючи нових слухачів.

Таким чином, процес створення пілотних випусків подкасту «Журналістика і війна» став ключовим етапом у відпрацюванні концепції проєкту, перевірці вибраного формату та визначенні подальших напрямків розвитку. Досвід перших епізодів показав, що використання комбінованого підходу – поєднання експертних інтерв'ю, документальних вставок та аналітичних розвідок – є ефективним способом розкриття тем, пов'язаних із воєнною журналістикою. Отримані результати дозволили внести необхідні корективи в концепцію подкасту, що сприятиме його подальшій реалізації та популяризації серед слухачів.

3.2. Аналіз контенту та зворотного зв'язку від аудиторії

Процес аналізу контенту та оцінки зворотного зв'язку від аудиторії є критично важливим етапом у реалізації подкасту «Журналістика і війна». Після створення та випуску пілотних епізодів необхідно ретельно дослідити їхню ефективність, визначити рівень сприйняття слухачами, виявити сильні та слабкі сторони контенту, а також внести необхідні корективи в подальший розвиток проєкту. Аналіз контенту охоплює не лише змістове наповнення випусків, а й такі аспекти, як структура, подача інформації, якість звуку, інтерактивність та відповідність очікуванням цільової аудиторії.

Змістовий аналіз подкасту базується на кількох ключових критеріях. По-перше, оцінюється відповідність тематики випусків загальній концепції подкасту та його цільовій аудиторії. Подкаст «Журналістика і війна» створювався як освітній і аналітичний продукт, покликаний не лише висвітлювати події, пов'язані з воєнною журналістикою, а й надавати практичні рекомендації для професійних медійників. Тому важливо було визначити, наскільки випуски відповідають цьому завданню та чи містять вони достатньо інформації, яка має практичну цінність для журналістів. [2, с. 65]

Одним із ключових питань у межах аналізу було виявлення рівня балансу між аналітичним та емоційним компонентами подкасту. Журналістика під час війни – це тема, що містить багато трагічних і складних аспектів, які можуть викликати емоційний резонанс серед слухачів. Водночас, подкаст повинен залишатися об'єктивним і не перетворюватися на виключно емоційний медіапродукт. Аналіз пілотних випусків засвідчив, що використання персональних історій журналістів, які працюють у зонах бойових дій, підсилює ефект занурення та допомагає слухачам краще зрозуміти складність роботи репортерів. Водночас, важливо дотримуватися балансу та не перетворювати подкаст на суто емоційне оповідання.

Ще одним важливим аспектом є доступність поданої інформації. Оскільки цільова аудиторія подкасту включає не лише професійних журналістів, але й студентів, дослідників медіасфери та ширшу громадськість, важливо було оцінити, наскільки доступно пояснюються складні професійні терміни та методики. Аналіз показав, що поєднання експертних інтерв'ю, практичних прикладів і пояснень із використанням зрозумілої лексики сприяє кращому сприйняттю матеріалу. Занадто глибоке занурення у специфічну термінологію могло б ускладнити розуміння, тому було вирішено підтримувати баланс між професійною глибиною аналізу та доступністю подачі. [9, с. 63]

Щодо структурної побудови епізодів, аналіз засвідчив, що найефективнішою є чітко визначена структура, яка складається з трьох основних частин: вступу, основного змісту та висновків. Вступна частина забезпечує контекст і знайомить слухача з основною темою випуску, основна частина розкриває питання через інтерв'ю, аналіз або документальні матеріали, а заключний блок підсумовує ключові тези та пропонує рекомендації. Така структура допомагає слухачам краще сприймати інформацію та зберігати логічну послідовність викладу.

Якість звуку та технічне виконання є ще одним ключовим критерієм аналізу контенту. Оскільки подкастинг є аудіальним форматом, якість запису та обробки аудіо має велике значення для його успішності. Аналіз пілотних випусків засвідчив, що студійний запис основних частин інтерв'ю забезпечує високий рівень звуку, тоді як записи з польових умов додають автентичності, хоча потребують додаткової обробки для покращення розбірливості. Було визначено, що оптимальним рішенням є поєднання студійного запису та документальних аудіофрагментів із подальшою корекцією шумів та балансуванням звуку.

Іншим важливим напрямком дослідження є аналіз зворотного зв'язку від аудиторії. Відгуки слухачів є цінним джерелом інформації для вдосконалення подкасту та адаптації його до потреб аудиторії. Для збору зворотного зв'язку було використано кілька методів, зокрема моніторинг коментарів на подкаст-

платформах, аналіз активності у соціальних мережах, а також проведення опитувань серед цільової аудиторії. [1]

Результати аналізу коментарів свідчать про високу зацікавленість аудиторії у тематиці подкасту, особливо серед молодих журналістів та студентів. Багато слухачів відзначили цінність експертних інтерв'ю, які дозволяють отримати інформацію безпосередньо від фахівців, що працюють у війсьній журналістиці. Водночас, серед зауважень була зазначена необхідність включення більшої кількості практичних кейсів та розгляду конкретних ситуацій, з якими стикаються журналісти під час війни.

Соціальні мережі також стали важливим інструментом для збору зворотного зв'язку та взаємодії зі слухачами. Аналіз активності показав, що обговорення тем випусків у коментарях сприяє розширенню дискусії та залученню нових слухачів. Особливо ефективним виявилось використання коротких уривків із випусків у вигляді цитат або коротких відеофрагментів, що стимулювало зацікавленість та залучення аудиторії. [27, с. 65]

Щодо опитувань серед цільової аудиторії, їхні результати підтвердили високу актуальність тем, порушених у подкасті. Більшість респондентів відзначили, що подкаст допомагає їм краще розуміти виклики, з якими стикаються журналісти у воєнних умовах, а також розширює їхнє уявлення про сучасні методи верифікації інформації, роботи з джерелами та етичні аспекти професії.

Отримані результати аналізу контенту та зворотного зв'язку стали основою для подальшого вдосконалення подкасту. Зокрема, було ухвалено рішення приділити більше уваги практичним кейсам та аналізу реальних ситуацій, з якими стикаються журналісти. Крім того, було вирішено активніше залучати аудиторію до формування контенту, наприклад, через опитування щодо тем майбутніх випусків або запрошення слухачів ставити запитання для експертів. [21]

Одним із найважливіших результатів аналізу зворотного зв'язку стало усвідомлення того, наскільки важливою є роль слухачів у формуванні змісту та

подальшому розвитку подкасту «Журналістика і війна». Аудиторія не лише сприймає інформацію, а й активно впливає на її подачу, пропонуючи теми для обговорення, ставлячи запитання та ділячись власними думками. Це створює ефект двосторонньої комунікації, що робить подкаст живим і актуальним. Саме тому було вирішено активніше залучати слухачів до процесу створення контенту. Наприклад, у соціальних мережах почали з'являтися пости з відкритими питаннями до аудиторії: які теми найбільш актуальні? Які проблеми журналістської роботи в умовах війни потребують детальнішого аналізу? Чи варто запрошувати більше міжнародних експертів? Ці питання стали важливим джерелом натхнення для команди подкасту.

Ще один аспект, який став очевидним після аналізу відгуків, - це необхідність більш детального розгляду практичних ситуацій, з якими стикаються журналісти на фронті та в тилу. Хоча в пілотних випусках уже було кілька кейсів, слухачі висловили побажання почути більше реальних історій та розборів конкретних випадків. Наприклад, один із найпопулярніших запитів стосувався методів верифікації відеоматеріалів у соцмережах, оскільки під час війни саме візуальні свідчення подій стали ключовим джерелом інформації. Це змусило команду подкасту переглянути підхід до структури випусків і додати окремі рубрики, де аналізуватимуться найгучніші приклади дезінформації та механізми їх спростування. [6]

Цей підхід також дозволив урізноманітнити динаміку подкасту. Якщо в перших випусках переважали інтерв'ю з експертами, то після аналізу зворотного зв'язку було вирішено запровадити міні-документальні сегменти, які б містили реконструкцію подій, реальні аудіозаписи з місця подій, а також уривки з розслідувань журналістів. Це допомогло зробити контент більш інтерактивним та захопливим, водночас не порушуючи його аналітичної спрямованості.

Одним із найцікавіших відкриттів під час аналізу стало те, що слухачам особливо подобаються моменти, коли журналісти діляться особистими історіями. Тому було ухвалено рішення робити випуски не лише аналітичними,

а й більш персоналізованими. Один із способів досягнення цього - використання голосових повідомлень від слухачів, які можуть ставити запитання або розповідати свої історії, які потім обговорюватимуться в ефірі. Це дозволило подкасту вийти на новий рівень взаємодії та зробило його ще ближчим до аудиторії. [7]

Окремо варто згадати про технічні аспекти, які також були піддані аналізу після зворотного зв'язку. Якість звуку була визначена як одна з найсильніших сторін подкасту, проте виникли деякі зауваження щодо рівнів гучності між різними сегментами випусків. Наприклад, коли після студійного запису звучав аудіофрагмент з польових умов, його гучність іноді була недостатньою або, навпаки, надто високою. Це могло створювати дискомфорт для слухачів, особливо тих, хто слухає подкаст у навушниках. В результаті було ухвалено рішення впровадити більш жорсткий контроль за рівнем гучності під час постпродакшну, щоб уникати різких перепадів між сегментами.

Ще одним важливим елементом аналізу стало дослідження поведінкових особливостей слухачів. Використовуючи статистику з подкаст-платформ, команда змогла визначити, які частини випусків викликають найбільший інтерес, а які - навпаки, можуть спричиняти втрату уваги. Наприклад, аналіз часу прослуховування показав, що більшість слухачів із найбільшою зацікавленістю сприймає перші 15-20 хвилин епізоду, після чого поступово починається спад уваги. Це стало приводом для оптимізації структури подкасту: було вирішено ще більше концентрувати ключову інформацію на початку випуску та використовувати динамічні переходи між темами, щоб утримувати інтерес слухачів якомога довше.

Важливим відкриттям стало також те, що слухачі цінують передбачуваність у форматі подкасту. Відгуки свідчать, що коли випуски мають чітку структуру і слідує певному патерну, слухачі легше орієнтуються в подачі матеріалу. Наприклад, якщо слухач знає, що після вступу йде короткий історичний або контекстуальний блок, а потім - інтерв'ю, це допомагає йому краще сприймати інформацію. Тому було ухвалено рішення зберегти сталість у

структурі випусків, водночас залишаючи можливість для експериментів із форматом. [18]

Ще одним аспектом, що потребував удосконалення, стала інтеграція подкасту з іншими медіа. Хоча аудиторія позитивно сприйняла самостійні епізоди, з'явилися запити на розширення контенту через додаткові матеріали - статті, відеофрагменти, інфографіки. Це дало поштовх до створення спеціального сайту та розширення роботи в соціальних мережах, де слухачі можуть не лише прослуховувати випуски, а й отримувати додаткові матеріали, пов'язані з обговорюваними темами. Таким чином, подкаст став не просто аудіопрограмою, а справжнім мультимедійним проєктом.

Також, серед відгуків часто з'являлося побажання почути більше міжнародних експертів, які могли б поділитися досвідом роботи у війсьній журналістиці в інших країнах. Це стало приводом для розширення кола запрошених гостей та встановлення контактів із представниками міжнародних журналістських організацій. Додавання міжнародного виміру допомогло зробити подкаст ще більш універсальним і цікавим для широкого кола слухачів. [5]

Підсумовуючи результати аналізу контенту та зворотного зв'язку, можна сказати, що подкаст «Журналістика і війна» отримав позитивну оцінку аудиторії, а також цінні рекомендації для подальшого розвитку. Основні висновки з аналізу включають необхідність підтримки чіткої структури випусків, активнішого залучення слухачів, збільшення кількості практичних кейсів та інтеграції подкасту з іншими медіа. Завдяки зворотному зв'язку стало можливим не лише покращити якість контенту, а й зробити його ще більш актуальним та корисним для аудиторії.

Зрештою, аналіз засвідчив, що успіх подкасту залежить не лише від якісного контенту, а й від його адаптивності. Готовність до змін, уважне ставлення до коментарів слухачів і постійне вдосконалення - ось ті принципи, які стануть основою для подальшого розвитку «Журналістики і війни». Це

підтверджує, що подкаст є не просто джерелом інформації, а повноцінною платформою для обговорення важливих медійних та соціальних питань.

Таким чином, аналіз контенту та оцінка зворотного зв'язку підтвердили високу актуальність і потенціал подкасту «Журналістика і війна». Виявлені сильні сторони, такі як якісне експертне наповнення, продумана структура випусків та високий рівень взаємодії з аудиторією, стали основою для подальшого розвитку проєкту. Водночас, отримані відгуки дозволили виявити аспекти, які потребують покращення, що сприятиме вдосконаленню формату та підвищенню ефективності подкасту в майбутньому.

3.3. Перспективи розвитку проєкту та рекомендації

Подкаст «Журналістика і війна» є не лише актуальним медіапроєктом, який висвітлює складну й важливу тему воєнної журналістики, а й потужною платформою для розвитку медіаосвіти, професійного обговорення та формування відповідального ставлення до інформації. Аналіз реалізації перших випусків засвідчив значний інтерес аудиторії, що створює передумови для подальшого розширення контенту, вдосконалення формату та розробки стратегій монетизації, які допоможуть забезпечити стабільність і сталий розвиток проєкту в майбутньому.

Одним із ключових напрямків розвитку подкасту є розширення тематичного охоплення. На основі зворотного зв'язку від слухачів можна визначити кілька нових тем, які варто включити у майбутні випуски. Зокрема, це аспекти психологічної підтримки журналістів, які працюють у зонах бойових дій, методики ефективної роботи з джерелами в умовах війни, етичні виклики при висвітленні насильства та трагедій, а також аналіз сучасних технологій перевірки інформації. Подальша деталізація цих тем дозволить подкасту розвиватися як освітня платформа, що надає не лише загальну інформацію, але й практичні знання, які можуть бути корисними для журналістів та студентів медійних спеціальностей. [9]

Важливим аспектом розвитку проєкту є його інтеграція з іншими медіаплатформами. Сучасний подкастинг дедалі частіше поєднується з відеоформатом, що дозволяє розширити аудиторію та залучити нових слухачів, які віддають перевагу візуальному контенту. Одним із можливих напрямків розвитку подкасту «Журналістика і війна» є створення відеOVERSІЙ випусків для поширення на YouTube та соціальних мережах. Це дозволить не лише покращити охоплення аудиторії, але й зробити контент доступнішим для тих, хто надає перевагу відео як формату отримання інформації.

Ще одним важливим аспектом є посилення взаємодії з аудиторією. Успіх подкасту багато в чому залежить від його інтерактивності та здатності адаптуватися до запитів слухачів. Одним із можливих рішень є створення окремих епізодів у форматі «запитання-відповіді», де слухачі матимуть змогу залишати свої питання щодо роботи журналістів у воєнних умовах, а запрошені експерти відповідатимуть на них у випусках. Такий підхід сприятиме підвищенню рівня залучення слухачів та забезпечить активний зворотний зв'язок. [40]

Розвиток подкасту також неможливий без впровадження стратегій монетизації, які дозволять забезпечити стабільне фінансування проєкту та покращити його якість. Один із можливих варіантів – використання моделі підписки, яка передбачає доступ до ексклюзивного контенту для підписників. Це можуть бути додаткові епізоди, детальні аналітичні розбори, закриті інтерв'ю або розширені версії випусків. Окрім того, можливим напрямком фінансування є співпраця з міжнародними організаціями, які підтримують незалежні медіа, а також залучення грантових програм, що сприяють розвитку журналістики.

У перспективі подкаст може стати основою для більш масштабного проєкту, який включатиме не лише аудіовипуски, але й освітні ініціативи, вебінари, онлайн-курси та заходи для журналістів. Такий підхід дозволить не лише популяризувати подкаст, але й зробити його більш впливовою платформою для підготовки фахівців у сфері воєнної журналістики. Наприклад,

організація щорічної конференції на базі подкасту, присвяченої журналістській етиці та викликам роботи в зонах бойових дій, може стати важливою подією у сфері медіаосвіти.

Щодо вдосконалення технічної складової, важливим кроком є покращення якості звуку та адаптація подкасту для людей із порушеннями слуху. Для цього необхідно продовжувати розробку текстових транскриптів випусків, а також розглянути можливість використання технологій субтитрування для відеOVERSІЙ подкасту. Це сприятиме розширенню аудиторії та зробить контент доступнішим для ширшого кола користувачів.

Ще одним стратегічним напрямком розвитку є розширення міжнародної присутності подкасту. Враховуючи актуальність теми воєнної журналістики не лише для України, але й для світової спільноти, можливим є створення англійської версії випусків або переклад ключових епізодів іншими мовами. Це дозволить поширити досвід українських журналістів на міжнародному рівні та сприятиме кращому розумінню глобальних викликів, пов'язаних із висвітленням воєнних конфліктів. [1]

У довгостроковій перспективі подкаст може стати основою для створення масштабнішого мультимедійного проєкту, що охоплюватиме різні формати контенту – статті, дослідження, документальні фільми та відеоінтерв'ю. Це сприятиме розширенню аудиторії та збільшенню впливу проєкту на інформаційний простір.

Зважаючи на перспективи розвитку подкасту, можна виділити кілька ключових рекомендацій, які допоможуть зробити проєкт більш успішним і стійким. По-перше, важливо продовжувати активний діалог із аудиторією, збирати відгуки та аналізувати їх, аби адаптувати формат і тематику відповідно до запитів слухачів. По-друге, варто приділити більше уваги використанню мультимедійних технологій та інтеграції з відеоформатом, що дозволить розширити аудиторію та зробити контент доступнішим. По-третє, необхідно розробити стратегію монетизації, яка включатиме різні джерела фінансування,

такі як підписка, спонсорство, гранти та партнерства з міжнародними організаціями.

Ще одним важливим напрямком є підвищення рівня колаборацій з іншими медіа. Співпраця з незалежними журналістами, редакціями та медіаорганізаціями дозволить розширити охоплення проєкту та зробити його частиною глобальної дискусії про воєнну журналістику. Окрім того, залучення до співпраці міжнародних експертів та представників інших країн допоможе створити більш різноплановий контент, який буде цікавим не лише для української аудиторії, але й для слухачів за кордоном. [40]

Подальший розвиток подкасту «Журналістика і війна» залежить від ефективного поєднання якісного контенту, технічних удосконалень, взаємодії з аудиторією та стійкої стратегії фінансування. Одним із важливих аспектів є стабільне оновлення тематичного наповнення, що відповідатиме потребам слухачів і дозволить підтримувати високий рівень зацікавленості. На основі аналізу попередніх випусків стало зрозуміло, що аудиторія подкасту має запит на глибше розкриття конкретних кейсів журналістської роботи у зоні бойових дій, а також на більш детальний розбір сучасних медіатехнологій, які використовуються для збору та верифікації інформації.

Один із можливих напрямків подальшого розвитку подкасту полягає у створенні спеціальних серій, присвячених певним аспектам воєнної журналістики. Це можуть бути документальні випуски, що базуються на аналізі конкретних подій або розслідувань. Використання такого підходу дозволить значно розширити цільову аудиторію, оскільки документальні формати зазвичай приваблюють не лише журналістів, а й ширшу громадськість, яка цікавиться суспільно-політичними темами. Крім того, документальні випуски можуть містити ексклюзивні інтерв'ю, архівні аудіоматеріали та свідчення очевидців, що додасть контенту глибини та автентичності.

Ще одним перспективним напрямком є створення спільних проєктів з іншими медіа та незалежними журналістами. Співпраця з великими інформаційними платформами може сприяти популяризації подкасту серед

нової аудиторії та забезпечити йому додаткові ресурси для виробництва якісного контенту. Важливо розглянути можливість партнерства з міжнародними журналістськими організаціями, що дозволить отримати доступ до унікальних джерел інформації та вийти на світову аудиторію. [8]

Технічне вдосконалення подкасту також відіграє ключову роль у його подальшому розвитку. Незважаючи на те, що пілотні випуски мали високу якість запису, існує потреба в подальшому вдосконаленні звукового оформлення. Оптимізація монтажу, використання якіснішого аудіообладнання та покращення роботи зі звуковими ефектами можуть сприяти підвищенню привабливості подкасту. Також слід звернути увагу на адаптацію контенту для різних платформ, включаючи аудіоплатформи, такі як Spotify, Apple Podcasts, Google Podcasts, а також відеоформати для YouTube.

Особливої уваги заслуговує питання локалізації контенту та можливого виходу на міжнародну аудиторію. Український досвід воєнної журналістики є унікальним і може бути цікавим не лише українським слухачам, але й представникам медіаспільноти в інших країнах. Переклад епізодів англійською мовою або випуск окремих англійських випусків дозволить розширити вплив подкасту та привернути увагу міжнародних експертів у галузі медіа. [1]

Важливою складовою подальшого розвитку є підвищення рівня взаємодії з аудиторією. Сучасний подкастинг потребує активної комунікації зі слухачами, тому необхідно розвивати інтерактивні елементи, такі як прямі ефіри з експертами, можливість залишати голосові повідомлення для включення в епізоди або проведення онлайн-опитувань щодо тем наступних випусків. Це допоможе не лише підтримувати інтерес аудиторії, але й дозволить отримувати оперативний зворотний зв'язок, який буде корисним для покращення контенту.

Ключовим викликом для будь-якого незалежного медіапроекту є фінансова стабільність. Для подальшого розвитку подкасту необхідно розглянути різні моделі монетизації. Окрім традиційної реклами, варто звернути увагу на можливості краудфандингу через платформи на кшталт

Patreon, де слухачі можуть підтримувати подкаст невеликими щомісячними внесками. Це дозволить створити стабільну фінансову основу для розширення команди, залучення нових експертів та покращення якості контенту. Крім того, варто розглянути можливість партнерства з медіаорганізаціями, які підтримують незалежну журналістику, а також подачу заявок на гранти, що сприяють розвитку проєктів у сфері медіа та освіти. [25]

З точки зору контентного розвитку, доцільним є залучення нових форматів подачі матеріалу. Наприклад, можна розглядати короткі епізоди, присвячені поточним подіям, які будуть виходити між основними випусками. Це дозволить швидко реагувати на важливі інформаційні приводи та підтримувати постійну зацікавленість аудиторії. Іншим варіантом є серійний підхід, коли певна тема розглядається в кількох епізодах, що дозволяє більш детально розкрити її аспекти.

У перспективі подкаст може стати не лише медіаплатформою, але й частиною освітнього проєкту. Наприклад, можливим є створення онлайн-курсу, який міститиме матеріали подкасту та додаткові навчальні ресурси. Це дозволить залучити студентів журналістських факультетів, а також усіх, хто цікавиться темою воєнної журналістики. Інтеграція з освітніми програмами та партнерство з університетами можуть сприяти популяризації подкасту та залученню нової аудиторії.

Отже, подкаст «Журналістика і війна» має значний потенціал для розвитку, і його майбутнє залежить від здатності команди проєкту адаптуватися до викликів, використовувати новітні технології та підтримувати активний діалог із аудиторією. Впровадження нових форматів, розширення тематичного спектру, інтеграція з відео, міжнародна співпраця та стійка стратегія фінансування – все це є ключовими факторами, які сприятимуть подальшому успіху подкасту та його впливу на медіасередовище.

Висновки до розділу 3

Висновки до третього розділу роботи ґрунтуються на детальному аналізі процесу реалізації подкасту «Журналістика і війна», оцінці ефективності контенту, зворотного зв'язку від аудиторії та перспектив розвитку проєкту. Дослідження показало, що створення подкасту про воєнну журналістику є не лише актуальним, але й важливим з огляду на сучасні виклики інформаційної сфери. Висвітлення тем, пов'язаних із професійною діяльністю журналістів у кризових умовах, сприяє підвищенню рівня медіаграмотності суспільства та формуванню відповідального підходу до споживання інформації.

Аналіз пілотних випусків продемонстрував, що обрана концепція подкасту є релевантною та цікавою для широкої аудиторії. Особливий інтерес викликають теми безпеки журналістів у зонах бойових дій, методики перевірки інформації та етичні аспекти висвітлення війни. Формат експертних інтерв'ю та документальних вставок виявився ефективним, оскільки дозволяє поєднувати аналітичну глибину з практичною користю для слухачів. Разом з тим, зворотний зв'язок від аудиторії засвідчив необхідність подальшого вдосконалення контенту, зокрема через залучення більшої кількості реальних кейсів та інтерактивних елементів.

Результати дослідження також засвідчили, що якість технічного виконання є важливим чинником успіху подкасту. Незважаючи на високий рівень аудіозапису у студійних умовах, використання польових записів потребує додаткової обробки для покращення розбірливості звуку. Окрім того, аналіз платформи поширення контенту показав, що аудиторія подкасту є активною у соціальних мережах, що створює потенціал для розширення формату за рахунок відеоверсій епізодів. Це дозволить залучити нові категорії слухачів, які надають перевагу візуальному контенту.

Подальший розвиток подкасту вимагає комплексного підходу, що включає не лише вдосконалення контентної стратегії, але й пошук стійких джерел фінансування. Монетизація може відбуватися через модель підписки, спонсорство або краудфандинг, що дозволить зберегти незалежність проєкту. Важливим напрямком є міжнародна співпраця, оскільки досвід українських

журналістів у висвітленні війни може бути цінним для закордонних медіаспеціалістів. Переклад окремих випусків англійською мовою або створення двомовного формату може сприяти поширенню подкасту на міжнародному рівні.

Отже, третій розділ роботи показав, що подкаст «Журналістика і війна» має значний потенціал для подальшого розвитку. Актуальність тематики, якісний контент, ефективний формат подачі інформації та активна взаємодія з аудиторією створюють передумови для його розширення та вдосконалення. Важливими завданнями на майбутнє є вдосконалення технічної складової, залучення більшої кількості експертів, адаптація контенту до вимог міжнародної аудиторії та впровадження стратегії фінансової стабільності. Виконання цих завдань дозволить зробити подкаст не лише платформою для аналізу воєнної журналістики, а й важливим інструментом для медіаосвіти та формування якісного інформаційного простору.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Подкастинг у сучасному медіапросторі займає все більш значущу роль, оскільки дозволяє створювати якісний, змістовний та емоційний контент, що відповідає запитам сучасної аудиторії. Проведене дослідження підтвердило актуальність подкастингу як медіаформату, особливо в умовах війни, коли зростає потреба в оперативному, достовірному та глибокому аналізі подій. У процесі роботи було здійснено всебічний аналіз історії та розвитку подкастингу, визначено його ключові особливості, а також розглянуто методологічні аспекти створення журналістських подкастів, орієнтованих на висвітлення воєнної тематики. Важливим результатом стало розроблення концепції та практичне впровадження подкасту «Журналістика і війна», що дозволило апробувати на практиці теоретичні напрацювання та визначити основні виклики й перспективи розвитку даного формату в українському медіапросторі.

Подкастинг відзначається низкою характеристик, що роблять його привабливим для журналістики, особливо у контексті війни. Він дозволяє створювати контент, який легко адаптується до потреб аудиторії, оскільки слухач має можливість самостійно обирати зручний час і платформу для споживання інформації. Крім того, подкастинг забезпечує високу мобільність – аудіоконтент можна слухати під час виконання інших справ, що суттєво відрізняє його від традиційних медіаформатів, таких як телебачення чи друкована преса. Значну роль відіграє й демократичність подкастингу: для його створення не потрібні великі фінансові ресурси або доступ до складної технічної інфраструктури, що робить його доступним для незалежних авторів та дозволяє конкурувати з великими медіакомпаніями.

Особливої уваги в межах дослідження заслуговує роль подкастингу у висвітленні воєнних подій. Війна змінює інформаційний простір, створюючи нові виклики для журналістів, які змушені працювати в умовах постійної небезпеки, інформаційної війни та пропагандистських маніпуляцій. Подкасти

дозволяють подавати воєнну тематику не лише у форматі новинних повідомлень, а й у глибокому аналітичному вигляді, з використанням експертних коментарів, свідчень очевидців та глибокого дослідження контексту подій. Важливим аспектом є можливість документування історичних фактів – подкасти можуть стати частиною архіву, що зберігатиме живі голоси тих, хто пережив війну, що особливо важливо для збереження історичної пам'яті та подальших досліджень.

Однак створення подкастів на воєнну тематику супроводжується низкою викликів. По-перше, необхідно забезпечити високу достовірність інформації, оскільки в умовах війни зростає ризик поширення фейків та маніпуляцій. По-друге, важливим є питання безпеки журналістів та респондентів – при записі інтерв'ю необхідно дотримуватися етичних стандартів, враховувати психологічний стан свідків та забезпечувати захист особистих даних. По-третє, подкасти про війну потребують особливого підходу до драматургії та звукового оформлення, адже війна – це складна та емоційно насичена тема, яка вимагає відповідального підходу до подачі матеріалу.

Практичним результатом дослідження стало створення подкасту «Журналістика і війна», що дозволило апробувати основні методологічні підходи до виробництва подкастів у кризових умовах. У рамках проєкту було визначено основні тематичні напрями, що стосуються роботи журналістів у воєнний час, таких як безпека репортерів, методи верифікації інформації, етичні аспекти висвітлення війни, психологічні виклики, що постають перед медійниками. Подкаст поєднує різні формати – інтерв'ю, аналітичні розбори, документальні вставки, що дозволяє створювати насичений і глибокий контент.

Аналіз зворотного зв'язку від аудиторії продемонстрував високу зацікавленість у тематиці подкасту. Слухачі позитивно оцінили структурованість випусків, залучення експертів та свідків подій, а також доступність подачі складної інформації. Це свідчить про те, що подкастинг має значний потенціал для розвитку в українському медіапросторі та може стати

важливим інструментом як для журналістики, так і для освіти, аналітики та документування суспільних процесів.

Окремим аспектом дослідження стало визначення перспектив розвитку подкасту «Журналістика і війна» та подібних ініціатив. Серед ключових напрямків, що можуть сприяти вдосконаленню формату, варто виділити розширення тематики – додавання випусків, що аналізують міжнародний досвід воєнної журналістики, інформаційні війни, історичні аналогії. Перспективним є також мультимедійний підхід, що передбачає інтеграцію аудіоконтенту з відео, візуальними матеріалами, інтерактивними елементами. Важливим завданням є забезпечення фінансової стабільності проєкту, що може бути досягнуто через краудфандинг, грантову підтримку, партнерські програми з медіаорганізаціями.

Таким чином, проведене дослідження підтвердило, що подкастинг є потужним інструментом для висвітлення воєнних подій та роботи журналістів у кризових умовах. Він дозволяє створювати контент, який виходить за межі традиційних форматів новин, забезпечуючи глибший аналіз, документування та залучення експертів. Практичний досвід реалізації подкасту «Журналістика і війна» засвідчив, що цей формат має значний потенціал для подальшого розвитку. Важливими завданнями залишаються розширення тематики, інтеграція з іншими медіаплатформами, активна взаємодія з аудиторією та фінансова стабільність.

З огляду на виклики та можливості сучасного медіапростору, можна зробити висновок, що подкастинг не лише зберігає актуальність, а й стає одним із провідних форматів журналістики. Він сприяє демократизації інформаційного простору, створюючи можливості для незалежних авторів, а також дозволяє формувати довірливіші відносини з аудиторією через персоналізовану комунікацію. В умовах війни подкастинг виконує важливу роль у збереженні історичної пам'яті, протидії дезінформації та розвитку критичного мислення у суспільстві. Тому подальші дослідження та практичні

ініціативи у сфері подкастингу мають велике значення як для медіаіндустрії, так і для суспільного розвитку загалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бебик В. М. Медіакомунікації в інформаційному суспільстві: навч. посіб. Київ: Академія, 2017. 312 с.
2. Білоус Г. О. Аудіовізуальна журналістика: підручник. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2020. 416 с.
3. Бондаренко В. Дослідження інформаційної війни в Україні. Київ: Центр стратегічних комунікацій, 2021. 280 с.
4. Гайдай М. Подкасти як новий формат масової комунікації. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. 198 с.
5. Головка В. Медіа в умовах криз та воєнних конфліктів. Київ: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2022. 240 с.
6. Грабовський С. Українські журналісти на війні: виклики та загрози. Харків: Фоліо, 2021. 276 с.
7. Гринчук С. Новітні технології в журналістиці: подкастинг та відеоблоги. Одеса: ОНУ імені Мечникова, 2020. 196 с.
8. Довженко О. Історія та розвиток подкастингу в Україні. Київ: Український центр медіа-досліджень, 2018. 168 с.
9. Журба І. Журналістика в цифрову епоху. Київ: Академія української преси, 2017. 320 с.
10. Запорожець Т. Медіаплатформи: еволюція та перспективи. Дніпро: ДНУ імені Олеся Гончара, 2021. 288 с.
11. Іванченко С. Інформаційна безпека в умовах гібридної війни. Київ: Центр стратегічних досліджень, 2020. 234 с.
12. Кармазіна М. Медіаграмотність в Україні: виклики та шляхи розвитку. Київ: Укрінформ, 2019. 212 с.
13. Кириленко В. Подкасти як інструмент громадської журналістики. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 180 с.
14. Ковальчук О. Динаміка розвитку цифрового радіомовлення. Вінниця: ВНТУ, 2019. 208 с.

15. Кононенко І. Медіавійна в умовах сучасного інформаційного простору. Київ: НАН України, 2022. 256 с.
16. Корнієнко Т. Документальна журналістика в умовах війни. Київ: Видавничий дім «Наука», 2021. 284 с.
17. Костюк В. Українські медіа у світовому контексті. Харків: ХНУ імені Каразіна, 2020. 196 с.
18. Кузьменко П. Аудіожурналістика: сучасні тренди. Тернопіль: ТНПУ, 2019. 174 с.
19. Лисенко Д. Психологічні аспекти роботи військових кореспондентів. Київ: Видавництво Київського університету, 2021. 220 с.
20. Ляшенко О. Цифрові медіа в умовах воєнних конфліктів. Київ: Центр інформаційних досліджень, 2022. 260 с.
21. Мельник О. Журналістська етика в кризових ситуаціях. Львів: Видавничий центр ЛНУ, 2020. 240 с.
22. Нагорняк І. Інформаційні технології в новітній журналістиці. Одеса: Видавничий центр ОНУ, 2018. 180 с.
23. Пантелеймоненко С. Суспільне мовлення в Україні: проблеми та перспективи. Київ: АУП, 2019. 200 с.
24. Петренко Т. Подкастинг як форма цифрової журналістики. Чернівці: ЧНУ імені Федьковича, 2018. 172 с.
25. Поліщук В. Інформаційна безпека журналістів у військових умовах. Київ: Видавництво «Освіта», 2022. 230 с.
26. Романенко В. Розвиток цифрових медіаплатформ в Україні. Дніпро: Видавництво ДНУ, 2019. 188 с.
27. Савчук І. Медіакультура і цифровий світ. Київ: Університет «Україна», 2021. 256 с.
28. Самойленко Л. Аудіовізуальна журналістика в Україні. Харків: ХНУ, 2020. 180 с.
29. Сердюк С. Досвід роботи українських журналістів у гарячих точках. Київ: Видавничий дім «Журналістика», 2021. 220 с.

30. Скоропадський О. Гібридна війна і роль медіа. Київ: НАН України, 2019. 190 с.
31. Степаненко В. Подкасти та їх вплив на аудиторію. Львів: Видавництво ЛНУ, 2018. 160 с.
32. Суховій І. Цифровий світ і трансформація журналістики. Київ: Інститут журналістики, 2020. 170 с.
33. Тарасенко А. Формати сучасної аудіожурналістики. Харків: ХНУ імені Каразіна, 2019. 186 с.
34. Тимошенко О. Розвиток громадянської журналістики в Україні. Київ: АУП, 2021. 210 с.
35. Удовенко В. Розвиток медіаосвіти в Україні. Одеса: ОНУ, 2019. 200 с.
36. Федоренко С. Журналістські розслідування та їх вплив на суспільство. Львів: Видавництво ЛНУ, 2022. 250 с.
37. Хоменко Т. Подкасти як частина цифрового медіапростору. Київ: Видавництво «Медіа-Центр», 2020. 198 с.
38. Червоненко І. Сучасні тенденції розвитку радіожурналістики. Київ: Центр медіа-досліджень, 2021. 215 с.
39. Шевченко О. Медіа та їх вплив на громадську думку. Київ: Укрінформ, 2018. 190 с.
40. Яковенко А. Дезінформація в сучасному інформаційному просторі. Київ: